TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. rugsėjo 26 d.*

„Apeliacinis skundas – Konkurencija – Vidurio ir Rytų Europos dujų rinkos – SESV 102 straipsnis – Europos ekonominės erdvės susitarimo (EEE) 54 straipsnis – Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi – Gamintojų grandies dujų tiekimas Vidurio ir Rytų Europoje – Reglamentas (EB) Nr. 1/2003 – 9 straipsnio 1 dalis – Europos Komisijos sprendimas, kuriuo įmonės pasiūlyti individualūs įsipareigojimai pripažįstami privalomais – Ieškinys dėl panaikinimo – Šių įsipareigojimų tinkamumas atsižvelgiant į prieštaravimo pareiškime iškeltas konkurencijos problemas – Sąjungos teismo vykdomos kontrolės pobūdis – Komisijos atsisakymas reikalauti prisiimti įsipareigojimus dėl kai kurių iš pradžių iškeltų problemų – Gero administravimo principas – Proporcingumo principas – Pareiga motyvuoti – Europos Sąjungos energetikos politikos tikslai – SESV 194 straipsnis – Energetinio solidarumo principas“

Byloje C-255/22 P

dėl 2022 m. balandžio 8 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Orlen S.A., buvusi *Polski Koncern Naftowy Orlen S.A.*, *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.* teisių perėmėja, įsteigta Plocke (Lenkija), atstovaujama *radca prawny* K. Karasiewicz bei *adwokaci* T. Kaźmierczak, K. Kicun ir P. Moskwa,

apeliantė,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

Europos Komisijai, atstovaujamai G. Meessen, I. Söderlund ir J. Szczodrowski,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

Lietuvos Respublikai,

Lenkijos Respublikai, atstovaujamai B. Majczyna, K. Rudzińska ir S. Żyrek,

Gazprom PJSC, įsteigtai Maskvoje (Rusija),

Gazprom export LLC, įsteigtai Sankt Peterburge (Rusija),

* Proceso kalba: lenkų.

atstovaujamoms *avocats* E. Borovikov ir J. Venit, *Rechtsanwälte* J. T. Hainz, J. Karenfort, W. Murzin ir *avocată* N. Tuominen,

Overgas Inc., įsteigtai Sofijoje (Bulgarija), atstovaujamai *Rechtsanwälte* S. Cappellari, S. Gröss ir N. Jacobi ir *radca prawny* J. Sroczyński,

įstojusioms į bylą šalims pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė A. Prechal, teisėjai F. Biltgen, N. Wahl (pranešėjas), J. Passer ir M. L. Arastey Sahún,

generalinis advokatas A. Rantos,

posėdžio sekretorė M. Siekierzyńska, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2024 m. vasario 21 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2024 m. birželio 6 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Apeliaciniu skundu *Orlen S.A*., buvusi *Polski Koncern Naftowy Orlen S.A*., *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A*. teisių perėmėja, prašo panaikinti 2022 m. vasario 2 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo / Komisija (Gazprom įsipareigojimai)* (T-616/18, EU:T:2022:43; toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo šis teismas atmetė ieškinį dėl 2018 m. gegužės 24 d. Komisijos sprendimo C(2018) 3106 *final* dėl procedūros pagal [SESV] 102 straipsnį ir EEE susitarimo 54 straipsnį (byla AT.39816 – Gamintojų grandies dujų tiekimas Vidurio ir Rytų Europoje) panaikinimo (toliau – ginčijamas sprendimas).

I. Ginčo aplinkybės

2 Skundžiamo sprendimo 1–36 punktuose ginčo aplinkybės yra išdėstytos taip:

„I. Ginčo aplinkybės ir įvykiai po ieškinio pareiškimo

1. Ieškovė *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo* <…> yra *PGNiG* grupės, kuri vykdo veiklą dujų ir naftos sektoriuje (daugiausia Lenkijoje), patronuojančioji bendrovė. Ši grupė, be kita ko, vykdo dujų ir žalios naftos žvalgybą ir gavybą, taip pat importuoja, parduoda ir tiekia dujas.

2. Ieškovė prašo panaikinti [ginčijamą sprendimą]; jame *Gazprom PJSC* ir *Gazprom export LLC* (toliau kartu – *Gazprom*) pasiūlyti įsipareigojimai pripažinti privalomais.

3. Ginčijamu sprendimu buvo užbaigta [Europos] Komisijos vykdyta administracinė procedūra; per ją, atsižvelgiant į SESV 102 straipsnyje numatytą draudimą piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi, buvo išnagrinėta tam tikrų *Gazprom* veiksmų, turinčių įtakos dujų sektoriui kai kuriose Vidurio ir Rytų Europos valstybėse (toliau kartu – VREV), būtent Bulgarijoje, Čekijos Respublikoje, Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Vengrijoje, Lenkijoje ir Slovakijoje (toliau kartu – atitinkamos VREV), atitiktis [Sąjungos teisei].

A. Dėl administracinės procedūros, po kurios buvo priimtas ginčijamas sprendimas

4. 2011–2015 m. Komisija, tirdama dujų rinkų veikimą Vidurio ir Rytų Europoje, ėmėsi kelių priemonių. Kalbant konkrečiai, ji, remdamasi 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [SESV 101] ir [102] straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 18 ir 20 straipsniais, išsiuntė įvairioms rinkos dalyvėms, įskaitant *Gazprom*, ir kai kuriems jos klientams, įskaitant ieškovę, prašymus pateikti informacijos ir atliko patikrinimus, tarp jų 2011 m. patikrinimą ieškovės patalpose. Šį tyrimą atitinkantį administracinė procedūra, kuri yra tiesiogiai nagrinėjama šiuo atveju, buvo užregistruota kaip „Byla AT.39816 – Gamintojų grandies dujų tiekimas Vidurio ir Rytų Europoje“ (toliau – byla AT.39816).

5. Toje byloje 2012 m. rugpjūčio 31 d. Komisija oficialiai pradėjo Reglamento Nr. 1/2003 III skyriuje numatyto sprendimo priėmimo pagal Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalį ir 2004 m. balandžio 7 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 773/2004 dėl bylų nagrinėjimo Komisijoje pagal [SESV 101 ir 102] straipsnius tvarkos (OL L 123, 2004, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 3 t., p. 81) 2 straipsnį procedūrą.

6. 2015 m. balandžio 22 d. Komisija, remdamasi Reglamento Nr. 773/2004 10 straipsniu, išsiuntė *Gazprom* prieštaravimo pareiškimą (toliau – PP). [PP] Komisija pirmiausia padarė išvadą, kad *Gazprom* užima dominuojančią padėtį didmeninio dujų tiekimo atitinkamų VREV nacionalinėse rinkose ir kad ji piktnaudžiauja šia padėtimi, nes, siekdama suskaidyti ir atskirti šias rinkas, taigi, ir užkirsti kelią laisvam dujų judėjimui atitinkamose VREV, vykdo antikonkurencinę strategiją, taip pažeisdama SESV 102 straipsnį.

7. Komisija manė, kad ši *Gazprom* strategija apima tris antikonkurencinių veiksmų, turinčių įtakos jos klientams atitinkamose VREV (toliau – atitinkami klientai) ir šių klientų su ja sudarytoms sutartims (toliau – atitinkamos sutartys), grupes:

   – pirma, su didmenininkais ir tam tikrais pramoniniais klientais atitinkamose VREV sudarytose dujų tiekimo sutartyse *Gazprom* nustatė teritorinius apribojimus (toliau – prieštaravimai dėl teritorinių apribojimų); pagal šiuos sutarčių sąlygose numatytus apribojimus draudžiamas eksportas iš tiekimo teritorijos arba įpareigojama naudoti patiektas dujas tam tikroje teritorijoje; *Gazprom* taip pat taikė kitas priemones, kuriomis užkertamas kelias dujų judėjimui tarp valstybių,

   – antra, šie teritoriniai apribojimai leido *Gazprom* taikyti nesąžiningą kainų nustatymo politiką penkiose iš atitinkamų VREV, t. y. Bulgarijoje, Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje ir Lenkijoje (toliau – penkios VREV, kurioms turėjo įtakos kainų nustatymo veiksmai), nustatant pernelyg dideles kainas; šios kainos buvo gerokai didesnės nei *Gazprom* sąnaudos ar tam tikros kainos, laikomos referencinėmis (toliau – prieštaravimai dėl kainų nustatymo veiksmų),

– trečia, kiek tai susiję su Bulgarija ir Lenkija, *Gazprom* savo dujų tiekimą susiejo su sąlyga, kad didmenininkai suteiks tam tikrų garantijų dėl dujų perdavimo infrastruktūros; šios garantijos buvo susijusios, pirma, su Bulgarijos didmenininko investicijomis į *South Stream* dujotiekio projektą ir, antra, su Lenkijos didmenininko, t. y. ieškovės, sutikimu, kad *Gazprom* labiau kontroliuotų *Yamal* dujotiekio Lenkijos atkarpos (vieno iš pagrindinių tranzitinių dujotiekių Lenkijoje) valdymą (toliau – prieštaravimai *Yamal*).

8. 2015 m. rugsėjo 29 d. *Gazprom* atsakė į PP ir užginčijo Komisijos iškeltas konkurencijos problemas, o 2015 m. gruodžio 15 d. buvo išklausyta žodžiu, kaip numatyta Reglamento Nr. 773/2004 12 straipsnyje.

9. 2017 m. vasario 14 d. *Gazprom*, toliau ginčydama PP iškeltas konkurencijos problemas, remdamasi Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsniu pateikė oficialų įsipareigojimų projektą (toliau – pirminiai įsipareigojimai). Iki šio projekto buvo pateikti neoficialūs pasiūlymai dėl įsipareigojimų.

10. 2017 m. kovo 16 d. Komisija, siekdama gauti suinteresuotųjų šalių pastabas dėl pirminių įsipareigojimų, paskelbė *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* Komisijos komunikatą pagal Reglamento Nr. 1/2003 27 straipsnio 4 dalį (OL C 81, 2017, p. 9); jame buvo pateikta bylos AT.39816 santrauka ir išdėstytas esminis pirminių įsipareigojimų turinys. Pagal tą pačią nuostatą suinteresuotosioms šalims buvo suteiktas septynių savaičių laikotarpis, skaičiuojamas nuo minėto komunikato paskelbimo dienos, pastaboms pateikti (toliau – rinkos tyrimas). Komisija gavo 44 pastabas iš suinteresuotųjų šalių, tarp jų ieškovės, Lenkijos vyriausybės, *Urząd Regulacji Energetyki* (Lenkijos energetikos reguliavimo tarnyba, toliau – Lenkijos tarnyba) pirmininko ir *Yamal* dujotiekio Lenkijos atkarpos operatorės *Gaz-System S.A*.

11. 2018 m. kovo 15 d., gavusi nekonfidencialias suinteresuotųjų šalių pastabų dėl pirminių įsipareigojimų versijas, *Gazprom* pateikė iš dalies pakeistą įsipareigojimų projektą (toliau – galutiniai įsipareigojimai).

12. Remdamasi Reglamento Nr. 1/2003 14 straipsniu Komisija surengė konsultacijas su Patariamuoju komitetu konkurenciją ribojančių veiksmų ir dominuojančios padėties klausimais (toliau – Patariamasis komitetas) ir pateikė jam, be kita ko, preliminarų sprendimo projektą. 2018 m. gegužės 2 d. Patariamasis komitetas pritarė šiam preliminariam projektui. Be to, 2018 m. gegužės 2 d. bylas nagrinėjantis pareigūnas, remdamasis 2011 m. spalio 13 d. [Europos] Komisijos Pirmininko sprendimo 2011/695/ES dėl bylas nagrinėjančio pareigūno pareigybės ir įgaliojimų nagrinėjant tam tikras konkurencijos bylas (OL L 275, 2011, p. 29) 16 straipsniu, pateikė galutinę ataskaitą.

13. 2018 m. gegužės 24 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą, prie kurio buvo pridėti galutiniai įsipareigojimai. Tame sprendime ji patvirtino ir pripažino privalomais minėtus įsipareigojimus, taip pat užbaigė administracinę procedūrą, padariusi išvadą, kad nebėra pagrindo imtis veiksmų dėl galimo PP iš pradžių nurodyto piktnaudžiavimo.

B. Dėl ginčijamo sprendimo

14. Ginčijamame sprendime Komisija pirmiausia pateikė preliminarų *Gazprom* veiksmų vertinimą, paskui išdėstė pirminius įsipareigojimus, rinkos tyrimo rezultatus ir galutinius įsipareigojimus. Tada ji pateikė savo galutinių įsipareigojimų vertinimą ir nurodė priežastis, dėl kurių manė, kad, atsižvelgiant į jos iškeltas konkurencijos problemas, šie įsipareigojimai yra tinkami.

1. Dėl nagrinėjamų veiksmų išankstinio vertinimo

15. Ginčijamo sprendimo 4 skirsnyje, kuriame pateiktas išankstinis vertinimas, Komisija atitinkamas rinkas apibrėžė kaip nacionalines didmeninio dujų tiekimo rinkas. Šiuo atžvilgiu ji taip pat konstatavo, kad *Gazprom* užima dominuojančią padėtį atitinkamose atitinkamų VREV rinkose.

16. Komisija manė, kad *Gazprom* galbūt piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi, pažeisdama SESV 102 straipsnį, kai taikė antikonkurencinę strategiją, kuria buvo siekiama užkirsti kelią laisvam dujų judėjimui atitinkamose VREV ir taip izoliuoti atitinkamas šių šalių rinkas. Kalbant konkrečiai, ji manė, kad ši strategija apima tris antikonkurencinių veiksmų grupes, kurios iš esmės atitinka PP iškeltas ir šio sprendimo 7 punkte nurodytas konkurencijos problemas.

17. Dėl prieštaravimų *Yamal* reikia pažymėti, kad nors vykdant rinkos tyrimą kai kurios suinteresuotosios šalys ginčijo įsipareigojimų, kuriais būtų pašalinti šie prieštaravimai, nebuvimą, ginčijamo sprendimo 138 konstatuojamojoje dalyje Komisija paaiškino, kad jos iškeltos pirminės konkurencijos problemos nepasitvirtino. Pirma, ji nurodė, kad 2015 m. gegužės 19 d. sprendime, kuriuo *Gaz-System* buvo sertifikuota kaip *Yamal* dujotiekio Lenkijos atkarpos nepriklausoma sistemos operatorė (toliau – GRI), (toliau – sertifikavimo sprendimas) Lenkijos tarnyba, be kita ko, padarė išvadą, kad *Gaz-System*, kontroliuodama sprendimus dėl investicijų į šią atkarpą ir jų įgyvendinimą, turėjo lemiamą balsą. Taigi nei *System Gazociągów Tranzytowych EuRoPol Gaz S.A.* (toliau – *EuRoPol*), kaip [šio] dujotiekio savininkė, nei *Gazprom*, kaip *EuRoPol* akcininkė, negalėjo blokuoti šių sprendimų. Antra, Komisija pažymėjo, kad Lenkijos dujų sektoriuje veiklą vykdančių šalių tarpusavio santykiai, ypač kiek tai susiję su *Yamal* dujotiekio Lenkijos atkarpos tiesimu ir valdymu, yra tarpvyriausybinio pobūdžio, ir padarė išvadą, kad ši aplinkybė iš esmės galėjo lemti atitinkamų šalių elgesį.

2. Dėl galutinių įsipareigojimų turinio

18. Prie ginčijamo sprendimo pridėtais galutiniais įsipareigojimais turi būti atsižvelgta į Komisijos iškeltas konkurencijos problemas.

19. Pirma, dėl įsipareigojimų, kuriais siekiama atsižvelgti į [prieštaravimus] dėl teritorinių apribojimų (toliau – įsipareigojimai dėl teritorinių apribojimų), reikia pažymėti, kad *Gazprom* iš esmės įsipareigojo panaikinti <…> atitinkamose <…> sutartyse visas sąlygas, pagal kurias tiesiogiai ar netiesiogiai draudžiamas laisvas dujų judėjimas [atitinkamų VREV] regione arba jam sudaromos kliūtys.

20. Paskui, siekdama užtikrinti dujų judėjimą tarp, viena vertus, Bulgarijos ir Baltijos šalių ir, kita vertus, kitų atitinkamų VREV, nepaisant to, kad pirmųjų šalių infrastruktūra yra izoliuota, *Gazprom* įsipareigojo imtis tam tikrų priemonių, kad suteiktų atitinkamiems klientams galimybę prašyti, kad visas pagal sutartis sulygtas dujų kiekis, tiekiamas į tam tikrus

pristatymo punktus Vengrijoje, Lenkijoje ir Slovakijoje, arba jo dalis, būtų pristatomas į kitą pristatymo punktą Bulgarijoje arba Baltijos šalyse. Po atlikto rinkos tyrimo *Gazprom* galutiniuose įsipareigojimuose, be kita ko, sustiprino pasiūlymo dėl pristatymo vietų pakeitimo poziciją.

21. Siekdama leisti Bulgarijos perdavimo sistemos operatorei kontroliuoti srautus Bulgarijoje *Gazprom* taip pat įsipareigojo imtis priemonių ir pakeisti atitinkamas dujų tiekimo ir perdavimo sutartis taip, kad sudarytų sąlygas sudaryti sutartis dėl Bulgarijos ir kitų valstybių narių, visų pirma Graikijos, jungiamųjų dujotiekių ir pakoreguoti dujų paskirstymo metodą.

22. Antra, kiek tai susiję su įsipareigojimais, kuriais siekiama [**atsakyti į**] [prieštaravimus dėl kainų nustatymo veiksmų] (toliau – įsipareigojimai dėl kainų nustatymo veiksmų), *Gazprom* įsipareigojo įtraukti nuostatas dėl kainų peržiūros arba prireikus pakeisti sutartyse su atitinkamais klientais Bulgarijoje, Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje ir Lenkijoje numatytas nuostatas. Šiose naujose ar iš dalies pakeistose nuostatose dėl kainų peržiūros, be kita ko, numatyta, kad, šalims per 120 dienų nepavykus susitarti dėl naujos kainos, kiekviena šalis galės perduoti ginčą arbitražo teismui, kuris turės remtis šiose nuostatose pateiktomis kainų nustatymo gairėmis ir turės būti įsteigtas Europos Sąjungoje. Be to, peržiūrėtos kainos bus atgaline data taikomos nuo prašymo peržiūrėti kainą įteikimo dienos.

23. Trečia, kiek tai susiję su įsipareigojimais dėl konkurencijos problemų, susijusių su dujų tiekimo už tam tikrą kainą susiejimu su sąlyga, kad Bulgarijos didmenininkė turi garantuoti investicijas į *South Stream* dujotiekio projektą, *Gazprom* įsipareigojo leisti šiame projekte dalyvaujantiems Bulgarijos partneriams pasitraukti iš jo, nereikalauti patraukti jų civilinėn atsakomybėn, taip pat nereikalauti grąžinti dujų kainoms taikytų nuolaidų, kurias ji suteikė dėl jų dalyvavimo šiame projekte. Galiausiai atsižvelgdama tai, kad buvo paskelbta apie atsisakymą tiesti šio dujotiekio projekto atkarpą Bulgarijoje, *Gazprom* taip pat įsipareigojo nereikalauti atlyginti žalos ir palūkanų, kaip specialios kompensacijos už tokį atsisakymą.

3. Dėl galutinių įsipareigojimų įvertinimo ir įgyvendinimo

24. Ginčijamame sprendime Komisija iš esmės padarė išvadą, kad galutiniai įsipareigojimai yra veiksmingi, būtini ir kad jie nėra neproporcingi siekiant išspręsti jos iškeltas konkurencijos problemas, taip pat nurodė, kad atsižvelgė šiuo klausimu į pokyčius dujų rinkose, įvykusius išsiuntus P. Konkrečiai kalbant, ji pažymėjo, pirma, kad *Gazprom* jau ėmėsi tam tikrų priemonių, skirtų užtikrinti, kad jos elgesys labiau atitiktų konkurencijos teisės normas, antra, kad dujų infrastruktūros situacija kai kuriose atitinkamose VREV, t. y. Čekijos Respublikoje, Vengrijoje, Lenkijoje ir Slovakijoje, pagerėjo taip, kad dujų judėjimas tarp valstybių taptų įmanomas, net jei dujų rinkos Baltijos šalyse ir Bulgarijoje liktų atskirtos nuo kitų Sąjungos dujų rinkų, ir, trečia, kad, sumažėjus naftos kainoms, sumažėjo ir kai kurios ilgalaikės dujų kainos, nustatytos pagal formulę, pagal kurią dujų kainos indeksuojamos atsižvelgiant į naftos produktų kainas.

25. Taigi Komisija nusprendė padaryti privalomus galutinius įsipareigojimus, kaip numatyta Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnyje. Dėl šių įsipareigojimų taikymo trukmės ginčijamame sprendime numatyta, kad jie taikytini aštuonerius metus nuo minėto sprendimo išsiuntimo *Gazprom*, išskyrus šio sprendimo 23 punkte nurodytus įsipareigojimus dėl dujotiekio *South Stream* projekto, kurie nuo tos datos privalomi penkiolika metų.

26. Ginčijamo sprendimo rezoliucinė dalis suformuluota taip:

„1 straipsnis

Priede išvardyti įsipareigojimai privalomi [*Gazprom*] ir bet kuriam tiesiogiai ar netiesiogiai jos kontroliuojamam juridiniam asmeniui aštuonerius metus, išskyrus priedo 21 punkte nurodytus įsipareigojimus, kurie privalomi penkiolika metų nuo įsipareigojimuose nurodytos datos.

2 straipsnis

Nuspręsta, kad [Komisija nebeturi imtis veiksmų] šioje byloje <…>“

C. Dėl skundo

27. Vykstant Komisijos pradėtai administracinei procedūrai, po kurios buvo priimtas ginčijamas sprendimas, ieškovė, remdamasi Reglamento Nr. 773/2004 5 straipsniu, 2017 m. kovo 9 d. pateikė skundą dėl tariamų *Gazprom* piktnaudžiavimo veiksmų (toliau – skundas). Šie veiksmai, kurie iš esmės atitinka PP jau nurodytas problemas, apėmė, be kita ko, *Gazprom* piktnaudžiavimą dėl *Yamal* dujotiekio Lenkijos atkarpos.

28. 2017 m. kovo 29 d. Komisija patvirtino gavusi skundą, kuris vėliau buvo užregistruotas taip: „AT.40497 – Dujų kaina Lenkijoje“ [(toliau – byla AT.40497)].

29. 2017 m. kovo 31 d. ieškovei skirtame rašte Komisija pažymėjo, kad skunde nurodyti veiksmai ir veiksmai, susiję su pirminiais įsipareigojimais, sutampa, ir pasiūlė jai per 2017 m. kovo 16 d. pradėtą rinkos tyrimą pateikti pastabas dėl šių įsipareigojimų. Pratęsus ieškovei nustatytą terminą, ši savo pastabas pateikė 2017 m. gegužės 19 d.

30. 2017 m. gegužės 15 d. *Gazprom* pateikė Komisijai savo pastabas dėl skundo.

31. 2018 m. sausio 23 d. ieškovei skirtame rašte (toliau – raštas dėl ketinimo atmesti) Komisija, remdamasi Reglamento Nr. 773/2004 7 straipsnio 1 dalimi, nurodė, kad ketina atmesti skundą, ir pasiūlė jai per keturias savaites nuo to rašto gavimo pateikti savo nuomonę. Be to, Komisija išsiuntė nekonfidencialią PP versiją ir nekonfidencialią šio sprendimo 30 punkte minėtų *Gazprom* pastabų dėl skundo versiją.

32. 2018 m. kovo 2 d. ieškovė, atsakydama į raštą dėl ketinimo atmesti, pateikė pastabų. Ieškovė ne tik išreiškė nepasitenkinimą šiame rašte padarytomis išvadomis, bet ir kritikavo Komisijos atliekamą tyrimą ir nurodė, kad Komisija pažeidė jos, kaip skundą pateikusio asmens byloje AT.39816, teises, visų pirma dėl to, kad, nepaisant daug kartų teiktų prašymų, beveik metus nesuteikė jai galimybės susipažinti su PP ir neleido pateikti pastabų dėl šio pareiškimo.

33. 2018 m. rugsėjo 5 d., t. y. jau priėmus ginčijamą sprendimą, ieškovė nusiuntė bylas nagrinėjančiam pareigūnui motyvuotą prašymą, kaip tai suprantama pagal Sprendimo 2011/695 7 straipsnio 2 dalies b punktą, jame prašė leisti susipažinti su visais dokumentais, kuriais Komisija grindė išankstinį vertinimą, pateiktą rašte dėl ketinimo atmesti, be kita ko, leisti susipažinti su PP versija, kurioje yra mažiau neatskleistos informacijos. 2018 m. rugsėjo 17 d. bylas nagrinėjantis pareigūnas Komisijos generaliniam direktoratui (GD) „Konkurencija“ perdavė 2018 m. rugsėjo 5 d. rašte jam pateiktus prašymus leisti susipažinti su dokumentais. 2018 m. rugsėjo 25 d. raštu Komisija atmetė ieškovės 2018 m. kovo 2 d. ir 2018 m. rugsėjo 5 d. raštuose pateiktus prašymus leisti susipažinti su dokumentais.

34. 2019 m. sausio 24 d. ieškovė už konkurenciją atsakingam Komisijos nariui nusiuntė raštą, jame paragino Komisiją imtis veiksmų pagal SESV 265 straipsnio antrą pastraipą: priimti sprendimą atmesti skundą arba tęsti procedūrą byloje AT.40497. 2019 m. vasario 8 d. Komisija atsakė į šį raštą, primindama, kad dėl skundo jos jau kelis kartus buvo pasikeitusios informacija. Komisija taip pat nurodė, kad, pirma, kiek tai susiję su byla AT.39816, priėmė ginčijamą sprendimą, kuriame, be kita ko, atsižvelgta į ieškovės per rinkos tyrimą pateiktas pastabas, antra, kiek tai susiję su byla AT.40497, išsiuntė raštą dėl ketinimo atmesti, į kurį ieškovė atsakė, ir, trečia, baigia nagrinėti skundą.

35. 2019 m. balandžio 17 d. Komisija priėmė Sprendimą C (2019) 3003 *final* dėl skundo atmetimo (byla AT.40497 – Dujų kaina Lenkijoje).

36. 2019 m. birželio 25 d. ieškovė Bendrajame Teisme pareiškė ieškinį dėl šio sprendimo atmesti skundą; jis buvo užregistruotas suteikiant bylos numerį T-399/19.“

II. Ieškinys Bendrajame Teisme ir ginčijamas sprendimas

3 2018 m. spalio 15 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo* ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo.

4 2019 m. vasario 26 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo aktą, kuriuo *Gazprom* paprašė leisti įstoti į bylą palaikyti Komisijos reikalavimų. Atitinkamai 2019 m. vasario 25, 27 ir 28 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo aktus, kuriais *Overgas Inc.*, Lietuvos Respublika ir Lenkijos Respublika paprašė leisti įstoti į bylą palaikyti *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo* reikalavimų.

5 2019 m. balandžio 5 d. sprendimu Bendrojo Teismo pirmosios kolegijos pirmininkė, išklausiusi pagrindines šalis, leido įstoti į bylą Lenkijos Respublikai. 2019 m. gegužės 17 d. nutartimis ji, išklausiusi pagrindines bylos šalis, leido įstoti į bylą Lietuvos Respublikai, *Gazprom* ir *Overgas*.

6 Pakeitus Bendrojo Teismo kolegijų sudėtį, 2019 m. spalio 4 d. teisėjas pranešėjas buvo paskirtas į aštuntąją kolegiją, todėl byla T-616/18 paskirta šiai kolegijai.

7 Taikant proceso organizavimo priemones, 2019 m. gruodžio 17 d. Bendrojo Teismo kanceliarijos raštais *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo* buvo paprašyta pateikti kelis dokumentus, o Komisijos – raštu atsakyti į klausimą dėl tam tikros konfidencialioje PP versijoje esančios informacijos konfidencialumo.

8 Tos pačios dienos nutartimi Bendrasis Teismas, remdamasis, pirma, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 24 straipsnio pirma pastraipa, antra, Bendrojo Teismo procedūros reglamento 91 straipsnio b punktu ir 92 straipsnio 3 dalimi, taip pat atsižvelgdamas į šio reglamento 103 straipsnį, nurodė Komisijai pateikti viso PP konfidencialios versijos kopiją.

9 Šalys per nustatytus terminus tinkamai įvykdė 2019 m. gruodžio 17 d. patvirtintas proceso organizavimo priemones ir šią nutartį.

10 2020 m. birželio 8 d. Bendrojo Teismo aštuntosios kolegijos siūlymu tas teismas nusprendė perduoti bylą T-616/18 aštuntajai išplėstinei kolegijai. Kadangi vienas šios išplėstinės kolegijos narys negalėjo dalyvauti nagrinėjant bylą, 2020 m. birželio 15 d. sprendimu į minėtą išplėstinę kolegiją buvo paskirtas Bendrojo Teismo pirmininkas.

11 Kiek tai susiję su Komisijos pateikta viso PP konfidencialios versijos kopija, Bendrasis Teismas nusprendė pateikti šį dokumentą *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo* atstovams (su sąlyga, kad pirma jie pasirašys įsipareigojimus dėl konfidencialumo) tam, kad ji galėtų šiuo klausimu pateikti savo pastabas. Šiems atstovams pateikus pasirašytus įsipareigojimus dėl konfidencialumo minėtas dokumentas buvo jiems įteiktas, o *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo* pateikė savo pastabas 2020 m. gruodžio 8 d.

12 Šalys buvo išklausytos ir atsakė į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus per 2021 m. gegužės 18 ir 19 d. posėdį. Naudodamasis proga Bendrasis Teismas taip pat nurodė, kad atsižvelgė į 2021 m. balandžio 27 d. Komisijos pastabas dėl teismo posėdžio pranešimo.

13 Be to, atsižvelgdama į Bendrojo Teismo klausimus dėl ieškinio priimtinumo Komisija peržiūrėjo savo poziciją dėl šio priimtinumo ir teigė, kad *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo* neįrodė savo suinteresuotumo pareikšti ieškinį šioje byloje, todėl ieškinys buvo nepriimtinas.

14 *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo* pateikė prašymus užtikrinti tam tikros informacijos, nurodytos įvairiuose procesiniuose dokumentuose, konfidencialumą Lietuvos Respublikos, Lenkijos Respublikos, *Gazprom* ir *Overgas* atžvilgiu. Pastarosios šalys nepateikė prieštaravimų dėl šių prašymų.

15 Grįsdama ieškinį *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo* nurodė šešis pagrindus, iš esmės grindžiamus:

– pirma, Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio, siejamo su SESV 102 straipsniu, ir proporcingumo principo pažeidimu, nes Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kai padarė išvadą, kad prieštaravimai *Yamal* yra nepagrįsti, ir patvirtino įsipareigojimus, kuriais visiškai neatsižvelgta į šiuos prieštaravimus,

– antra, Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio, siejamo su SESV 102 straipsniu, ir proporcingumo principo pažeidimu, nes Komisija patvirtino galutinius įsipareigojimus, nors jais nebuvo tinkamai atsižvelgta į prieštaravimus dėl kainų nustatymo veiksmų,

– trečia, Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio, siejamo su SESV 102 straipsniu, ir proporcingumo principo pažeidimu, nes Komisija patvirtino galutinius įsipareigojimus, nors jais nebuvo tinkamai atsižvelgta į prieštaravimus dėl teritorinių apribojimų,

– ketvirta, SESV 194 straipsnio 1 dalies, siejamos su SESV 7 straipsniu, pažeidimu, nes ginčijamas sprendimas neatitinka Sąjungos energetikos politikos tikslų, o Komisija nepaiso neigiamo šio sprendimo poveikio Europos dujų tiekimo rinkai,

– penkta, SESV 18 straipsnio 1 dalies ir vienodo požiūrio principo pažeidimu, nes Komisija diskriminavo Vakarų Europos valstybėse narėse ir atitinkamose VREV veiklą vykdančius *Gazprom* klientus, ir

– šešta, piktnaudžiavimu įgaliojimais ir esminių procedūrinių reikalavimų pažeidimu, nes ginčijamu sprendimu Komisija pažeidė Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio tikslą ir peržengė savo įgaliojimų vykdant administracinę procedūrą ribas.

16 Skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas atmetė visus šiuos pagrindus, taigi ir visą šį ieškinį.

III. Procesas Teisingumo Teisme bei apeliacinės bylos šalių ir bylos dėl priešpriešinio apeliacinio skundo šalių reikalavimai

17 Apeliaciniu skundu *Orlen* Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti skundžiamą sprendimą,

– panaikinti ginčijamą sprendimą,

– nepatenkinus šių reikalavimų, grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad jis priimtų sprendimą atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo sprendimą,

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi šioje instancijoje ir Bendrajame Teisme išlaidas.

18 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

– atmesti apeliacinį skundą ir

– priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas.

19 *Gazprom* Teisingumo Teismo prašo:

– atmesti apeliacinį skundą ir

– priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas.

20 *Overgas* ir Lenkijos Respublika prašo Teisingumo Teismo patenkinti apeliacinį skundą.

21 Priešpriešiniu apeliaciniu skundu *Overgas* Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti skundžiamą sprendimą ir

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

22 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

– atmesti priešpriešinį apeliacinį skundą ir

– priteisti iš *Overgas* su šiuo apeliaciniu skundu susijusias bylinėjimosi išlaidas.

23 *Gazprom* Teisingumo Teismo prašo:

– atmesti priešpriešinį apeliacinį skundą ir

– priteisti iš *Overgas* su šiuo apeliaciniu skundu susijusias bylinėjimosi išlaidas.

24 *Orlen* Teisingumo Teismo prašo:

– patenkinti pirmąjį priešpriešinio apeliacinio skundo pagrindą ir

– panaikinti skundžiamą sprendimą.

IV. Dėl pagrindinio apeliacinio skundo

25 Grįsdama apeliacinį skundą *Orlen* nurodo keturis pagrindus, grindžiamus, pirma, Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio pažeidimu, antra, šio reglamento 9 straipsnio, siejamo su SESV 194 straipsniu, pažeidimu, trečia, minėto reglamento 9 straipsnio 1 dalies pažeidimu ir, ketvirta, to paties reglamento 9 straipsnio 2 dalies pažeidimu.

A. Dėl priimtinumo

1. Šalių argumentai

26 *Gazprom* tvirtina, kad apeliacinis skundas yra nepriimtinas, tačiau formaliai nepateikia nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo.

27 Taigi *Orlen* neturi atsiradusio ir esamo suinteresuotumo panaikinti ginčijamą sprendimą, nes toks suinteresuotumas negali būti susijęs su būsima ir hipotetine situacija. Tikėtinas to sprendimo panaikinimas jai nesuteiktų naudos, nes jau 2019 m. lapkričio mėn. ji buvo informavusi *Gazprom*, kad neketina pratęsti ilgalaikės dujų tiekimo sutarties po 2022 m. Ji ėmėsi būtinų veiksmų komerciniams santykiams su *Gazprom* nutraukti iki pastarųjų metų pabaigos. Taigi *Orlen* ir Lenkijos Respublika nebėra suinteresuotos, kad *Gazprom* tiektų dujas, todėl net palankiausias sprendimas dėl apeliacinio skundo nesuteiktų naudos *Orlen*.

28 Be to, *Gazprom* mano, kad dėl nepakankamo aiškumo Teisingumo Teismas turi apeliacinio skundo 154 ir 161 punktuose išdėstytus prieštaravimus atmesti kaip nepriimtinus.

29 Komisija savo ruožtu tvirtina, jog iš dalies nepriimtinos yra apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirma dalis, kiek *Orlen* joje ginčija Bendrojo Teismo atliktą sudėtingų ekonominių sandorių teisėtumo kontrolę, tačiau neteigia, kad padaryta akivaizdžių vertinimo klaidų, ir šio apeliacinio skundo trečiojo pagrindo antra dalis dėl joje pateiktų teiginių neaiškumo.

2. Teisingumo Teismo vertinimas

30 Pirma, iš suformuotos Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo, kuris pateikia apeliacinį skundą, kaip ir tuo atveju, kai pareiškia ieškinį dėl panaikinimo, turi būti suinteresuotas pateikti apeliacinį skundą ar ieškinį, o tai turi būti vertinama atsižvelgiant į, pirma, šio apeliacinio skundo ar ieškinio dalyką ir, antra, jo pateikimo dieną. Šio esminio reikalavimo nepaisymas yra viešąja tvarka grindžiamas nepriimtinumo pagrindas, kurį Sąjungos teismas bet kuriuo momentu gali nagrinėti *ex officio* (2022 m. rugsėjo 22 d. Sprendimo *IMG / Komisija*, C-619/20 P ir C-620/20 P, EU:C:2022:722, 81 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

31 Be to, šis suinteresuotumas pareikšti ieškinį ar pateikti apeliacinį skundą, kaip ir pats ginčo dalykas, turi išlikti iki teismo sprendimo priėmimo dienos. Taigi dėl minėto suinteresuotumo ar dalyko išnykimo proceso metu Sąjungos teismas, prireikus savo iniciatyva, gali nuspręsti, kad nebereikia priimti sprendimo (2022 m. rugsėjo 22 d. Sprendimo *IMG / Komisija*, C-619/20 P ir C-620/20 P, EU:C:2022:722, 82 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

32 Apskritai tiek suinteresuotumo pareikšti ieškinį ar pateikti apeliacinį skundą egzistavimas, tiek išlikimas suponuoja, kad ieškinys ar apeliacinis skundas savo rezultatu gali būti naudingas jį pateikusiam fiziniam ar juridiniam asmeniui. Bet kuriuo atveju šis klausimas turi būti vertinamas konkrečiai (2022 m. rugsėjo 22 d. Sprendimo *IMG / Komisija*, C-619/20 P ir C-620/20 P, EU:C:2022:722, 83 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

33 Nagrinėjamu atveju *Gazprom* ginčija apeliacinio skundo priimtinumą remdamasi tuo, kad *Orlen* neturi atsiradusio ir esamo suinteresuotumo panaikinti ginčijamą sprendimą, be kita ko, atsižvelgiant į tai, kad jų sutartiniai santykiai nutrūko 2022 m. gruodžio 31 d. Šiuo klausimu neginčijama, kad iki tos dienos, taigi ir po apeliacinio skundo pateikimo 2022 m. balandžio 8 d., *Gazprom* ir *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo* siejo sutartiniai santykiai.

34 Kadangi laikotarpiu nuo 2022 m. balandžio 8 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d. ginčijamas sprendimas kėlė teisinių padarinių Lenkijos dujų ir naftos rinkai, kurioje veikia *Orlen*, nes jos teisinė pirmtakė buvo *Gazprom* sutartinė partnerė, pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją *Orlen* gali remtis jos nurodomų pažeidimų pasekmėmis ir žalos, kurią ji teigia patyrusi, pobūdžiu (šiuo kausimu žr. 2023 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Versobank /ECB*, C-803/21 P, EU:C:2023:630, 160 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją) siekdama šios žalos atlyginimo.

35 Be to, dublike *Orlen* nurodė, ir jai nebuvo prieštarauta, kad vyko kelios arbitražo procedūros prieš *Gazprom* dėl sutarties, susijusios su *Yamal* dujotiekiu, įgyvendinimo, įskaitant klausimus dėl kainų. Be to, po to, kai buvo pateiktas apeliacinis skundas, buvo pradėta procedūra dėl *Gazprom* nuo 2022 m. balandžio 27 d. nutraukto dujų tiekimo.

36 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad *Gazprom* klaidingai ginčija atsiradusį ir esamą *Orlen* suinteresuotumą prašyti panaikinti skundžiamą sprendimą.

37 Antra, iš SESV 256 straipsnio 1 dalies antros pastraipos, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmos pastraipos ir Teisingumo Teismo procedūros reglamento 168 straipsnio 1 dalies d punkto bei 169 straipsnio 2 dalies matyti, kad apeliaciniame skunde turi būti tiksliai nurodyti sprendimo, kurį prašoma panaikinti, skundžiamos dalys ir šį prašymą konkrečiai pagrindžiantys teisiniai argumentai, antraip apeliacinis skundas arba atitinkamas jo pagrindas bus nepriimtini (2024 m. sausio 11 d. Sprendimo *Foz / Taryba*, C-524/22 P, EU:C:2024:23, 26 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

38 Nagrinėjamu atveju, priešingai, nei teigia Komisija dėl to, kad apeliacinio skundo trečiojo pagrindo antra dalis yra nepakankamai aiški, ir priešingai, nei panašiai teigia *Gazprom* dėl šio apeliacinio skundo 154 ir 161 punktuose išdėstytų prieštaravimų, jame kiekvienoje iš šių ištraukų pakankamai tiksliai nurodytos ginčijamos skundžiamo sprendimo dalys ir išdėstyti motyvai, dėl kurių jos rodo, kad nepaisyta jurisprudencijos, susijusios su akivaizdžios vertinimo klaidos ir teisės klaidos aiškinant Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio 2 dalies a punktą sąvoka.

39 Taigi šie nepriimtinumo pagrindai turi būti atmesti.

40 Komisijos argumentas, kad apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirma dalis yra nepriimtina, nes *Orlen* nesirėmė akivaizdžia vertinimo klaida, susijusia su sudėtingais ekonominiais sandoriais, turi būti atmestas. Iš tiesų *Orlen* pateikė šią dalį nurodydama pagrindą, grindžiamą tuo, kad Bendrasis Teismas pažeidė Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnį. Joje *Orlen*, nors ir glaustai, teigė, kad Bendrasis Teismas turėjo patikrinti, ar patvirtindama *Gazprom* įsipareigojimus Komisija juos tinkamai išnagrinėjo atsižvelgdama į PP, „t. y. nepadarydama akivaizdžios klaidos“. Taigi *Orlen* visapusiškai suteikė Teisingumo Teismui galimybę nustatyti minėtos pirmos dalies apimtį ir priimti sprendimą dėl skundžiamame sprendime šiuo klausimu pateiktos analizės pagrįstumo.

41 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad apeliacinis skundas yra priimtinas.

B. Dėl esmės

1. Pirminės pastabos

42 Iš Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio matyti, kad, ketindama priimti sprendimą, kuriame reikalaujama nutraukti pažeidimą, Komisija gali pripažinti atitinkamų įmonių pasiūlytus įsipareigojimus privalomais, jeigu jais gali būti pašalintos problemos, apie kurias ji pranešė šioms įmonėms savo išankstiniame vertinime.

43 Šiuo straipsniu siekiama užtikrinti veiksmingą SESV numatytų konkurencijos taisyklių taikymą priimant sprendimus, kuriais pripažįstami privalomais šalių pasiūlyti įsipareigojimai, kuriuos Komisija laiko tinkamais jos nustatytoms konkurencijos problemoms kuo greičiau išspręsti, užuot ėmusis formalios pažeidimo konstatavimo procedūros. Konkrečiau kalbant, minėtu straipsniu siekiama proceso ekonomijos ir įmonėms suteikiama galimybė visapusiškai dalyvauti procedūroje siūlant sprendimus, kurie, kaip mano pačios įmonės, labiausiai tinkami ir pakankami šioms Komisijos nurodytoms problemoms pašalinti (šiuo klausimu žr. 2010 m. birželio 29 d. Sprendimo *Komisija / Alrosa*, C-441/07 P, EU:C:2010:377, 35 punktą).

44 Nors, priešingai nei Reglamento Nr. 1/2003 7 straipsnyje, jo 9 straipsnyje aiškiai neminima proporcingumo sąvoka, proporcingumo principas, kaip Sąjungos teisės bendrasis principas, yra bet kokio Sąjungos institucijų priimto akto teisėtumo kriterijus, įskaitant sprendimus, kuriuos Komisija priima veikdama kaip konkurencijos priežiūros institucija (2010 m. birželio 29 d. Sprendimo *Komisija / Alrosa*, C-441/07 P, EU:C:2010:377, 36 punktas).

45 Kadangi šio reglamento 9 straipsnyje tik numatyta, kad per procedūrą, pradėtą pagal šį straipsnį, kaip patvirtina minėto reglamento 13 konstatuojamoji dalis, Komisija atleidžiama nuo pareigos kvalifikuoti ir konstatuoti pažeidimą, jos vaidmuo apsiriboja susijusių įmonių pasiūlytų įsipareigojimų patikrinimu ir galimu patvirtinimu, atsižvelgiant į jos išankstiniame vertinime nurodytas problemas ir siekiamus tikslus. Komisijos atliekamas proporcingumo principo įgyvendinimas pagal minėtą 9 straipsnį apsiriboja patikrinimu, ar atitinkamais įsipareigojimais gali būti pašalintos problemos, apie kurias ji pranešė susijusioms įmonėms, ir ar jos nepasiūlė mažiau suvaržančių įsipareigojimų, kuriais lygiai taip pat tinkamai būtų pašalintos tokios problemos (2010 m. birželio 29 d. Sprendimo *Komisija / Alrosa*, C-441/07 P, EU:C:2010:377, 40 ir 41 punktai).

46 Tačiau atlikdama šį patikrinimą Komisija turi atsižvelgti į trečiųjų asmenų interesus, o tai, jog įmonės pasiūlytus individualius įsipareigojimus Komisija pripažino privalomais, nereiškia, kad kitos įmonės neteko galimybės ginti galimų savo teisių santykiuose su šia įmone (2010 m. birželio

29 d. Sprendimo *Komisija / Alrosa*, C-441/07 P, EU:C:2010:377, 41 ir 49 punktai). Kai Komisija tikrina įsipareigojimus atsižvelgdama ne į jų tinkamumą jos iškeltoms konkurencijos problemoms spręsti, bet į jų poveikį trečiųjų asmenų interesams, pagal proporcingumo principą reikalaujama, kad nebūtų paneigta šių asmenų turimų teisių esmė (2020 m. gruodžio 9 d. Sprendimo *Groupe Canal + / Komisija*, C-132/19 P, EU:C:2020:1007, 106 punktas).

47 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad, viena vertus, dėl Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio specifinio pobūdžio, kaip išvados 39 punkte nurodė generalinis advokatas, tinkamas kriterijus, atsižvelgiant į problemas, kurias Komisija iškėlė atlikdama išankstinį vertinimą, yra tas, ar įsipareigojimai yra pakankami tam, kad būtų tinkamai atsižvelgta į šias problemas, ir Komisija neprivalo pati ieškoti mažiau griežtų ar nuosaikesnių išeičių nei jai pasiūlyti įsipareigojimai, ir, kita vertus, Komisijos atliekama jų analizės teisminė kontrolė apsiriboja patikrinimu, ar ši institucija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą (šiuo klausimu žr. 2010 m. birželio 29 d. Sprendimo *Komisija / Alrosa*, C-441/07 P, EU:C:2010:377, 42 punktą).

48 Todėl, kaip išvados 97 punkte nurodė generalinis advokatas, tokia kontrole nesiekiama, kad Komisijos analizėje nebūtų jokio pažeidimo, nes jai buvo suteikta tam tikra diskrecija, su sąlyga, kad nėra peržengta akivaizdumo riba.

49 Be to, dėl procedūrinio aspekto reikia pažymėti, kad Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnyje Komisijai suteikta galimybė laisvai apibrėžti, kokia turi būti šio straipsnio 1 dalyje nurodyto jos „išankstinio vertinimo“ forma. Praktiškai, kaip Komisija patvirtino per teismo posėdį, šis vertinimas dažnai sutampa su prieštaravimo pareiškimu, skirtu įmonei, kuriai priekaištaujama dėl SESV 101 ar 102 straipsniui prieštaraujančių veiksmų, remiantis šio reglamento 7 straipsniu. Kai taip yra (kaip buvo šiuo atveju), taikoma jurisprudencija, susijusi su tokiais procedūriniais veiksmais, nes jokia minėto reglamento nuostata nepateisinamas skirtingas požiūris į prieštaravimo pareiškimą, atsižvelgiant į tai, ar jis yra pagal to paties reglamento 7 ar 9 straipsnį priimto sprendimo pagrindas, o pastarajame straipsnyje visų pirma nenumatyta galimybė peržiūrėti išankstinį vertinimą.

50 Šiuo klausimu iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad prieštaravimo pareiškimas yra procedūrinis ir parengiamasis dokumentas, kuriame, siekiant užtikrinti veiksmingą teisės į gynybą įgyvendinimą, apibrėžiamas Komisijos pradėtos administracinės procedūros dalykas, taip užkertant jai kelią savo sprendime, kuriuo užbaigiama atitinkama procedūra, remtis kitais prieštaravimais. Taigi pagal savo pobūdį šis pranešimas yra laikinas dokumentas ir gali būti pakeistas per vertinimą, kurį Komisija atlieka vėliau, remdamasi pastabomis, kurias jai atsakydamos pateikė šalys, ir kitomis nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis. Iš tiesų Komisija turi atsižvelgti į per visą administracinę procedūrą surinktus duomenis, kad atsisakytų nepagrįstų prieštaravimų arba kad performuluotų ir papildytų teisinius ir faktinius argumentus, kuriais ji grindžia nurodytus prieštaravimus (2021 m. sausio 28 d. Sprendimo *Qualcomm ir Qualcomm Europe / Komisija*, C-466/19 P, EU:C:2021:76, 66 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

51 Taigi pagal Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnį priimamame sprendime Komisija neprivalo paaiškinti priežasčių, dėl kurių atsisakė vieno ar kelių prieštaravimų, atitinkančių tam tikras jos iš pradžių iškeltas problemas, nesvarbu, ar tai būtų įmonės, kurios įsipareigojimai pripažinti privalomais ir kuri yra vienintelė prieštaravimo pareiškimo ir apskritai šiame 9 straipsnyje nurodyto išankstinio vertinimo adresatė, atžvilgiu, ar suinteresuotųjų trečiųjų asmenų atžvilgiu (šiuo klausimu žr. 2021 m. sausio 28 d. Sprendimo *Qualcomm ir Qualcomm Europe / Komisija*, C-466/19 P, EU:C:2021:76, 67 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

52 Tai savaime netrukdo Komisijai savo iniciatyva nuspręsti, jog šiuo klausimu naudinga pateikti gaires, kad būtų galima geriau suprasti šį sprendimą.

2. Dėl Komisijos prašymo pakeisti motyvus

53 Skundžiamo sprendimo 83 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad „šios bylos aplinkybėmis, konkrečiai kalbant, nesant pakeisto išankstinio vertinimo, pagal Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnį Komisija, priešingai, nei teigia, privalėjo turėti priežasčių, pateisinančių įsipareigojimo dėl prieštaravimų *Yamal* nebuvimą“. To sprendimo 85 punkte jis pridūrė, kad „[š]ioje byloje bet kuriuo atveju reikia konstatuoti, kad Komisija nurodė priežastis, dėl kurių nepareikalavo įsipareigojimo, kuriuo būtų atsižvelgta į prieštaravimus *Yamal*; šios priežastys išdėstytos kaip du motyvai, pateikti ginčijamo sprendimo 138 konstatuojamojoje dalyje“, t. y. sertifikavimo sprendimas ir tarpvyriausybinis santykių Lenkijos dujų sektoriuje pobūdis.

54 Atsiliepime į apeliacinį skundą Komisija pabrėžė, kad atliekant šią analizę padaryta teisės klaida, tačiau nurodė, kad ji neturi įtakos skundžiamo sprendimo rezoliucinei daliai, todėl negali lemti jo panaikinimo. Taigi ji paprašė Teisingumo Teismo pakeisti motyvus šiuo klausimu.

55 Reikia patenkinti šį prašymą ir, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šio sprendimo 49–52 punktuose, nuspręsti, jog Bendrasis Teismas klaidingai nurodė, kad, atsisakius tam tikrų prieštaravimų, pateiktų PP, kuris atitiko išankstinį vertinimą, kaip jis suprantamas pagal Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio 1 dalį, Komisija turėjo išsiųsti peržiūrėtą išankstinį vertinimą.

56 Vis dėlto ši klaida neturėjo įtakos skundžiamo sprendimo rezoliucinei daliai, nes Bendrasis Teismas teisingai pažymėjo, kad Komisija motyvavo ginčijamą sprendimą, kiek tai susiję su prieštaravimų *Yamal* atsisakymu, kaip buvo priminta šio sprendimo 53 punkte, ir jis galėjo tai padaryti.

57 Reikia pridurti, jog dėl to, kad buvo atsisakyta šių prieštaravimų, *Orlen* gali pagrįstai ginčyti ginčijamo sprendimo teisėtumą dėl šio atsisakymo tik tiek, kiek ji įrodo, kad dėl minėto atsisakymo *Gazprom* prisiimti ir Komisijos patvirtinti įsipareigojimai tapo akivaizdžiai nepakankami.

3. Dėl pirmojo pagrindo

58 Pagrindinio apeliacinio skundo pirmąjį pagrindą, grindžiamą Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio pažeidimu, sudaro trys dalys.

a) Dėl pirmojo pagrindo pirmos dalies

1) Šalių argumentai

59 Pirmojo pagrindo pirmoje dalyje *Orlen* tvirtina, jog Bendrasis Teismas pažeidė Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnį, nes konstatavo, kad Komisija teisingai įvertino *Gazprom* pasiūlytų įsipareigojimų tinkamumą, nors jais nebuvo išspręstos PP jos nurodytos problemos ir jie nebuvo orientuoti į ateitį, t. y. dėl savo pobūdžio negalėjo užkirsti kelio panašiems pažeidimams ateityje. Nagrinėjamu atveju Bendrasis Teismas turėjo patikrinti, ar Komisija išnagrinėjo šių įsipareigojimų tinkamumą atsižvelgdama į PP jos nustatytas konkurencijos problemas.

60 Kalbant konkrečiai, *Orlen* mano, kad skundžiamo sprendimo 208, 209 ir 237 punktuose Bendrasis Teismas analizavo šių įsipareigojimų tinkamumą juos visiškai atsiedamas nuo PP.

61 Taip Bendrasis Teismas pažeidė teisėtų lūkesčių apsaugos principą, t. y. *Orlen* lūkesčius, kad sprendimas, kuriuo tie įsipareigojimai pripažinti privalomais, nors ir nėra tokio paties pobūdžio kaip Reglamento Nr. 1/2003 7 straipsniu pagrįstas sprendimas, išspręstų visas Komisijos iškeltas problemas ir nutrauktų *Gazprom* pažeidimus.

62 Komisija ginčija šiuos argumentus.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

63 *Orlen* argumentams negalima pritarti.

64 Pirma, atrodo, jog, bent netiesiogiai kritikuodama tai, kad vertindamas *Gazprom* prisiimtų įsipareigojimų pakankamumą Bendrasis Teismas išsamiai neatsižvelgė į PP pateiktus prieštaravimus, *Orlen* įtraukia prieštaravimus *Yamal*, kurių Komisija atsisakė prieš priimdama ginčijamą sprendimą, kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 17 punkto, cituoto šio sprendimo 2 punkte. Taigi šie argumentai yra nereikšmingi.

65 Antra, kaip teisingai pažymėjo Komisija, pirmojo pagrindo pirmoje dalyje *Orlen* neįrodė, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą vertindama *Gazprom* pasiūlytų įsipareigojimų, kuriais siekta išspręsti jos PP iškeltas problemas, tinkamumą ar kad Bendrasis Teismas nekritikavo tokios akivaizdžios vertinimo klaidos. Šiuo klausimu *Orlen* apsiriboja paprasčiausiais teiginiais. Kaip priminta šio sprendimo 47 ir 48 punktuose, pagal Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnį priimto sprendimo teisminė kontrolė apsiriboja patikrinimu, ar Komisija padarė tokią klaidą, o tai turi konkrečiai įrodyti šalis, kuri teigia, kad ji buvo padaryta.

66 Trečia, *Orlen* kritika, susijusi su tuo, kad nebuvo atlikta į ateitį orientuota analizė, kuria remiantis būtų galima įvertinti *Gazprom* pasiūlytų įsipareigojimų tinkamumą, viena vertus, neleidžia nustatyti, kad šiuo klausimu buvo padaryta akivaizdi vertinimo klaida, ir, kita vertus, yra susijusi su Bendrojo Teismo išvadomis, padarytomis remiantis faktinėmis aplinkybėmis, kurių *Orlen* neginčija, t. y. kad, bent jau kiek tai susiję su tam tikromis atitinkamomis sutartimis, negalima laikyti, jog šių sutarčių kainų nustatymo ir peržiūros sąlygose daroma nuoroda į konkurencingas ir aiškiai apibrėžtas referencines kainas. Tuo remdamasis Bendrasis Teismas savarankiškai padarė išvadą, jog tai, kad kainų peržiūros sąlygose nenurodyta aiškiai apibrėžta, konkurencinga ir viešai skelbiama referencinė kaina, kaip antai kainos konkuruojančiose prekybos dujomis platformose, buvo vienas iš pagrindinių veiksnių, galėjusių lemti nesąžiningas kainas penkiose VREV, kurioms turėjo įtakos kainų nustatymo veiksmai.

67 Ketvirta, teiginys, kad Bendrasis Teismas pritarė Komisijos sprendimui leisti vėliau ištaisyti pasiūlytus įsipareigojimus, grindžiamas klaidingu skundžiamo sprendimo ir ginčijamo sprendimo aiškinimu. Vien tai, kad to sprendimo 423 punkte paminėta, jog Sąjungos institucijos arba dujų sektoriaus nacionalinės reguliavimo institucijos gali imtis veiksmų, kad iš dalies pakeistų šio sektoriaus teisės aktus arba prireikus užtikrintų jų laikymąsi, priešingai, nei teigia *Orlen*, nėra susiję su galimybe ištaisyti tokius įsipareigojimus. Be to, vien tai, kad Komisija priminė, jog dėl aptariamų įsipareigojimų, jei atitinkama įmonė jų nesilaiko, gali būti atnaujinta procedūra pagal Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio 2 dalį, rodo siekį ne *ex post* papildyti šiuos įsipareigojimus, bet užtikrinti jų laikymąsi.

68 Penkta, reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją teisėtų lūkesčių apsaugos principas yra vienas iš pagrindinių Sąjungos teisės principų ir galimybė juo remtis suteikta visiems ekonominės veiklos vykdytojams, kuriems konkrečiomis garantijomis institucija suteikė pagrįstų lūkesčių (2017 m. sausio 12 d. Sprendimo *Timab Industries ir CFPR / Komisija*, C-411/15 P, EU:C:2017:11, 134 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

69 Ekonominės veiklos vykdytojas negali remtis prieštaravimo pareiškimo, kurio parengiamasis ir laikinas pobūdis buvo primintas šio sprendimo 50 punkte, įskaitant atvejus, kai jis pakeičia išankstinį vertinimą, kurio pavadinimas atspindi negalutinį pobūdį, turiniu, kad būtų galima manyti, jog Komisija jam suteikė konkrečių garantijų, kad visos tokiuose dokumentuose iškeltos problemos atitiks galutiniame sprendime nurodytus įsipareigojimus (pagal analogiją žr. 2017 m. sausio 12 d. Sprendimo *Timab Industries ir CFPR / Komisija*, C-411/15 P, EU:C:2017:11, 135 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

70 Taigi pirmojo pagrindo pirma dalis turi būti atmesta.

b) Dėl pirmojo pagrindo antros dalies

1) Šalių argumentai

71 Pirmojo pagrindo antroje dalyje *Orlen* teigia, kad Bendrasis Teismas daug kartų akivaizdžiai iškraipė faktines aplinkybes, nes neteisingai taikė Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnį ir klaidingai konstatavo, kad Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos dėl *Gazprom* pasiūlytų įsipareigojimų tinkamumo.

72 Taigi visų pirma Bendrasis Teismas klaidingai konstatavo, kad *Gazprom* veiksmais iš esmės buvo užkirstas kelias dujų importui, nors iš tikrųjų šiais veiksmais, kaip aiškiai nurodyta PP, daugiausia buvo siekiama užkirsti kelią atitinkamų VREV operatorių vykdomam dujų reeksportui, o tai turėjo tiesioginį poveikį didmeninės dujų rinkos sklandumui. Taip Bendrasis Teismas praleido klausimo dėl *Gazprom* taikomų teritorinių apribojimų, kurie nurodyti PP ir dėl kurių buvo užkirstas kelias ne dujų importui į VREV, bet šių valstybių vykdomam jų perpardavimui, esmę. Kadangi tokio iškraipymo nebuvo, Bendrasis Teismas turėjo pripažinti, kad *Gazprom* tinkamai neatsakė į PP pateiktus prieštaravimus dėl teritorinių apribojimų.

73 Be to, jis klaidingai nusprendė, kad PP Komisija nustatė keturias sutartyse nenumatytų metodų rūšis ir nepaminėjo įvairių *Gazprom* atsakomųjų priemonių grėsmės, ir dėl to klaidingai konstatavo, kad šios bendrovės įsipareigojimas, kuris neapėmė visų Komisijos PP iškeltų problemų, vis dėlto buvo tinkamas.

74 Galiausiai jis klaidingai nurodė, jog tai, kad nacionaliniai teismai gali patenkinti prašymą panaikinti arbitražo sprendimą, jei mano, kad toks sprendimas prieštarauja SESV 102 straipsniui arba Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsniu grindžiamam sprendimui, gali paskatinti arbitražo teismus įsitikinti, kad jų sprendimai atitinka SESV nuostatas, nors toks teiginys yra spekuliatyvus ir nepagrįstas.

75 Komisija ginčija šiuos argumentus.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

76 Reikia dar kartą pažymėti, kad priimdama sprendimą, kuriuo įmonės įsipareigojimai pripažįstami privalomais pagal Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio 1 dalį, Komisija siekia išspręsti savo iškeltas problemas dėl antikonkurencinių veiksmų buvimo ir procedūros ekonomijos sumetimais greitai pasiekti, kad dėl šių įsipareigojimų atitinkamoje rinkoje būtų užtikrintas tinkamas konkurencingas veikimas. Atsižvelgiant į tai, nagrinėjamu atveju negalima atmesti galimybės, kad priėmus ginčijamą sprendimą Komisijos patvirtintos objektyvios taisomosios priemonės, kuriomis siekiama Lenkijos rinkoje, kurioje veikia *Orlen*, atkurti visiškai konkurencingas dujų tiekimo ir paskirstymo sąlygas, nuo pat pradžių neturėjo poveikio arba neatitiko konkretaus ekonominės veiklos vykdytojo, šiuo atveju *Orlen*, subjektyvių lūkesčių. Vis dėlto, remiantis tuo negalima daryti išvados, kad ginčijamame sprendime yra akivaizdžių vertinimo klaidų, kurių Bendrasis Teismas tinkamai neįvertino.

77 Kalbant konkrečiai, kaip teigia Komisija, Bendrasis Teismas teisingai įvertino dujų importą iš Vokietijos į Lenkiją, vertindamas pareigą pakeisti pristatymo vietas, o tai jau buvo nurodyta ginčijamo sprendimo 170 konstatuojamojoje dalyje. Taigi neginčijama, kad nuo PP priėmimo Lenkija gavo daug naudos iš tarpvalstybinės dujų perdavimo infrastruktūros patobulinimo, nes importas tapo įmanomas nekeičiant pristatymo vietos. Todėl Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos tikrindamas Komisijos atliktą dujų importo į Lenkiją klausimo vertinimą, susijusį su *Gazprom* įsipareigojimo įsteigti daugiau pristatymo vietų, kurios gali būti pakeistos ir daro poveikį Lenkijai, nebuvimo tinkamumu.

78 *Orlen* teigia, kad, kiek tai susiję su *Gazprom* įsipareigojimų tinkamumo vertinimu, Bendrasis Teismas neatsižvelgė į tokius veiksmus, kaip įvairūs šios bendrovės grasinimai imtis atsakomųjų veiksmų, toks argumentas neturi faktinio pagrindo, nes Bendrasis Teismas konkrečiai paminėjo tokį elgesį skundžiamo sprendimo 95 punkte.

79 Galiausiai, Bendrasis Teismas teisingai nurodė, kad arbitražo teismai bus linkę įsitikinti, kad priimamas arbitražo sprendimas atitiktų SESV 102 straipsnį, o šis vertinimas bet kuriuo atveju negali lemti ginčijamo sprendimo panaikinimo.

80 Taigi pirmojo pagrindo antrą dalį reikia atmesti.

c) Dėl pirmojo pagrindo trečios dalies

81 Pirmojo pagrindo trečioje dalyje *Orlen* teigia, kad Bendrasis Teismas neatsižvelgė į Komisijos pareigą, įgyvendinant savo teisinius įgaliojimus vertinti sudėtingus ekonominius ir techninius klausimus, veikti laikantis SESV nuostatų ir pagrindinių Sąjungos teisės sistemos principų. Energetinio solidarumo principas, kylantis iš SESV 194 straipsnio ir turintis bendrojo Sąjungos teisės principo statusą, yra vienas iš šių pagrindinių principų. Taigi Komisijos diskreciją šioje srityje riboja jai nustatyta pareiga veikti laikantis SESV nuostatų ir bendrųjų Sąjungos teisės principų.

82 Apribodamas kriterijus, kuriais turėtų vadovautis Komisija nagrinėdama aptariamus įsipareigojimus, Bendrasis Teismas pažeidė Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio 1 dalį, nes Komisija, remdamasi pernelyg siauru gairių, išplaukiančių iš 2010 m. birželio 29 d. Sprendimo *Komisija / Alrosa* (C-441/07 P, EU:C:2010:377) ir 2016 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Morningstar / Komisija* (T-76/14, EU:T:2016:481), aiškinimu, ne tik neatsižvelgė į energetinio solidarumo principą, bet ir nepaisė aplinkybės, kad bylos pobūdis priskiriamas energetikos sričiai.

83 Komisija ginčija šiuos argumentus.

84 Teisingumo Teismas mano, kad pirmojo pagrindo trečią dalį reikia nagrinėti kartu su antruoju pagrindu.

4. Dėl antrojo pagrindo

a) Šalių argumentai

85 Antrasis *Orlen* pagrindas grindžiamas SESV 194 straipsnio, siejamo su Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsniu, pažeidimu. Taigi aiškindamas SESV 194 straipsnį Bendrasis Teismas padarė daug klaidų.

86 Iš naujausios jurisprudencijos, suformuotos 2021 m. liepos 15 d. Sprendime *Vokietija / Komisija* (C-848/19 P, EU:C:2021:598, 43, 44, 47, 50 ir 51 punktai), matyti, kad tame straipsnyje įtvirtintu solidarumo principu grindžiami visi Sąjungos energetikos politikos tikslai ir remiantis juo šie tikslai suskirstomi ir užtikrinamas jų nuoseklumas, todėl Sąjungos institucijų priimti aktai, įskaitant Komisijos įgyvendinant šią politiką priimtus aktus, turi būti aiškinami ir jų teisėtumas vertinamas atsižvelgiant į šį principą, o jo taikymas nepriklauso nuo to, ar per Komisijos vykdomą procedūrą keliami su energetika susiję klausimai. Šis principas negali būti tapatinamas su reikalavimu užtikrinti energijos tiekimo saugumą ar juo apsiriboti.

87 Taigi teisingą SESV 194 straipsnio aiškinimą galima apibendrinti trijų etapų testu. Pirma, reikia įvertinti, ar tai yra su energetika susijęs aktas. Antra, neatsižvelgiant į tai, ar šalys kėlė su šia sritimi susijusius klausimus, Sąjungos įstaigos turi patikrinti, ar šio akto priėmimas pakenktų įvairių suinteresuotųjų subjektų interesams. Trečia, reikia įvertinti, ar priimant minėtą aktą gauta nauda nusveria neigiamą jo poveikį.

88 Nagrinėjamu atveju šalys sutaria, kad ginčijamas sprendimas priskiriamas energetikos sričiai, nes juo Komisija įpareigojo *Gazprom* pakeisti bendradarbiavimo su atitinkamais klientais tvarką, taigi tas sprendimas padarė poveikį Sąjungos dujų rinkai ir joje vyraujančioms sąlygoms mažiausiai aštuonerius metus po jo priėmimo. Be to, Komisija procedūrą, po kurios buvo priimtas ginčijamas sprendimas, apibūdino kaip esminį atviros ir integruotos dujų rinkos skatinimo priemonių elementą. Vis dėlto Bendrasis Teismas, kaip ir Komisija, visiškai neatsižvelgė į tai, kad ginčijamas sprendimas priskiriamas energetikos sričiai, ir klaidingai teigė, be kita ko, kad nagrinėdama *Gazprom* įsipareigojimus Komisija nebuvo saistoma energetinio solidarumo principo. Nėra jokio pagrindo teigti, kad šis principas netaikomas arba jo taikymas yra ribotas Komisijai imantis veiksmų pagal Reglamentą Nr. 1/2003, įskaitant jo 9 straipsnį, kai šie veiksmai gali būti laikomi priskiriamais energetikos sričiai.

89 *Orlen* teigimu, dėl tokio Bendrojo Teismo požiūrio SESV 194 straipsnis taptų visiškai neveiksmingas atsižvelgiant į Komisijos veiksmus, kuriais siekiama įgyvendinti ir konkurencijos teisės tikslus, suprantamus plačiai, ir tikslus, susijusius su Sąjungos energetikos rinkos veikimu. Neatlikus šių įsipareigojimų analizės minėto principo aspektu, Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio 1 dalis taip pat taptų neveiksminga.

90 Komisija ginčija šiuos argumentus.

b) Teisingumo Teismo vertinimas

91 Reikia pažymėti, jog pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją nėra pagrindo manyti, kad pats SESV 194 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas solidarumo principas negali sukurti valstybėms narėms ir Sąjungos institucijoms privalomų teisinių pasekmių. Atvirkščiai, šis principas, kaip matyti iš pačios šios nuostatos formuluotės ir struktūros, yra visų Sąjungos politikos energetikos srityje tikslų pagrindas, juos sugrupuoja ir užtikrina jų nuoseklumą (2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Vokietija / Lenkija*, C-848/19 P, EU:C:2021:598, 43 punktas).

92 Visų pirma darytina išvada, kad Sąjungos institucijų, įskaitant Komisiją, pagal šią politiką priimti aktai turi būti aiškinami ir jų teisėtumas vertinamas atsižvelgiant į energetinio solidarumo principą (2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Vokietija / Lenkija*, C-848/19 P, EU:C:2021:598, 44 punktas).

93 Šis principas, kaip ir bendrieji Sąjungos teisės principai, yra Sąjungos institucijų patvirtintų priemonių teisėtumo vertinimo kriterijus (2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Vokietija / Lenkija*, C-848/19 P, EU:C:2021:598, 45 punktas).

94 Sąjungos institucijos ir valstybės narės, kurdamos vidaus rinką, visų pirma gamtinių dujų, ir jai veikiant, taip pat užtikrindamos energijos tiekimo saugumą Sąjungoje, turi atsižvelgti į energetinio solidarumo principą, numatytą SESV 194 straipsnyje, o tai reiškia ne tik susidorojimą su ekstremaliomis situacijomis, kai jų susidaro, bet ir priemonių krizių situacijoms išvengti ėmimąsi. Tam būtina įvertinti riziką valstybių narių ir Sąjungos energetiniams interesams, be kita ko, energijos tiekimo saugumui (2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Vokietija / Lenkija*, C-848/19 P, EU:C:2021:598, 69 punktas).

95 Nagrinėjamu atveju, pirma, skundžiamo sprendimo 420 punkte Bendrasis Teismas pabrėžė, kad įsipareigojimai, prisiimti po Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio 1 dalimi grindžiamos procedūros, negali lemti rezultato, prieštaraujančio konkrečioms Sutarčių nuostatoms. Darytina išvada, jog Bendrasis Teismas teisingai konstatavo, kad, viena vertus, Komisija, veikdama pagal šią nuostatą, vis dėlto turėjo vykdyti pareigą veikti laikantis SESV nuostatų ir bendrųjų Sąjungos teisės principų ir, kita vertus, turėjo patikrinti, ar vykdant šią procedūrą pasiūlytais įsipareigojimais savaime nepažeidžiamos SESV nuostatos, įskaitant SESV 194 straipsnio 1 dalį.

96 Šios pareigos reiškia, kad, kaip išvados 58 punkte nurodė generalinis advokatas, Komisija negali patvirtinti įsipareigojimų, kurie gali prieštarauti SESV 194 straipsniui ir taip pakenkti energetinio solidarumo principo arba Sąjungos energijos tiekimo saugumo tikslams, nepaisydama to, kad šie įsipareigojimai gali išspręsti Komisijos nustatytas konkurencijos problemas atitinkamoje rinkoje. Vis dėlto tai nereiškia, kad Komisija, veikdama kaip konkurencijos reguliavimo institucija per Reglamente Nr. 1/2003 numatytą procedūrą, yra įgaliota nustatyti pareigas, nepriklausančias nuo tų, kuriomis siekiama išspręsti jai atliekant tyrimą konstatuotas problemas, ir viršijančias tas priemones, ir tuo remdamasi gali reikalauti labiau suvaržančių įsipareigojimų.

97 Taigi Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai skundžiamo sprendimo 422 punkte atsisakė Komisijos vykdomą energetinio solidarumo principo taikymą prilyginti jai priskirtinų pozityvių pareigų nustatymui peržengiant *Gazprom* atžvilgiu pateiktų prieštaravimų ribas arba griežtesnių įpareigojimų jai nustatymui.

98 Be to, *Orlen* nenurodo, kaip ginčijamu sprendimu pažeidžiami konkretūs Sąjungos energetikos politikos tikslai.

99 Šiuo klausimu pažymėtina, jog tai, kad ginčijamame sprendime Komisija aiškiai nepaminėjo energetinio solidarumo principo, nereiškia, kad ji neatsižvelgė į šį principą ar kad tame sprendime jo nesilaikyta.

100 Atvirkščiai, ginčijamame sprendime yra informacijos, aiškiai rodančios, kad šio sprendimo priėmimo metu Komisija atsižvelgė į Sąjungos energetikos politikos tikslus, be kita ko, užtikrindama laisvą tarpvalstybinį dujų judėjimą ir alternatyvų dujų tiekimą atitinkamų VREV vartotojams iš kaimyninių šalių, taip pat garantuodama, kad kainos nenukryptų nuo Vakarų Europos konkurencijos rodiklių, kai vertino *Gazprom* įsipareigojimų tinkamumą.

101 Vadinasi, reikia atmesti pirmojo pagrindo trečią dalį, taigi ir visą pirmąjį pagrindą bei antrąjį pagrindą.

5. Dėl trečiojo pagrindo

102 Nurodydama trečiąjį pagrindą, grindžiamą Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio 1 dalies pažeidimu, *Orlen* tvirtina, kad Bendrasis Teismas klaidingai aiškino sąvoką „akivaizdi vertinimo klaida“, kai nagrinėjo Komisijos atliktą sudėtingų ekonominių ir techninių klausimų, susijusių su *Gazprom* įsipareigojimų tinkamumo analize, vertinimą. Remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, ši sąvoka atitinka keturis atvejus, t. y. kai tinkamai neįvertinamos faktinės aplinkybės, kuriomis grindžiama sprendimą priėmusio subjekto analizė, šis subjektas neatsižvelgė į esminius elementus, ši analizė buvo grindžiama nereikšmingu elementu ir nesilaikyta įrodinėjimo standarto. Tokiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas, be kita ko, turi įvertinti, ar įrodymai, kuriais rėmėsi Komisija, yra pakankamai tikslūs, patikimi ir nuoseklūs, ar jie apima visus esminius duomenis, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant sudėtingą situaciją, ar jie gali pagrįsti jais remiantis Komisijos padarytas išvadas ir galiausiai ar jie dėl savo kokybės leidžia atlikti perspektyvinę analizę.

103 Šį apeliacinio skundo pagrindą sudaro dvi dalys.

a) Dėl trečiojo pagrindo pirmos dalies

1) Šalių argumentai

104 Trečiojo pagrindo pirmoje dalyje, susijusioje su tuo, kad Bendrasis Teismas neatsižvelgė į Komisijos klaidų kumuliacinį poveikį bendrai *Gazprom* įsipareigojimų tinkamumo analizei, *Orlen*, be kita ko, teigia, kad būtinybė atsižvelgti į šį kumuliacinį poveikį kyla iš suformuotos Sąjungos teismo jurisprudencijos. Bendrasis Teismas skundžiamame sprendime klaidingai nusprendė, kad galėjo įvertinti šias klaidas nepriklausomai vieną nuo kitos, t. y. atskirai analizuoti kiekvieną priemonę ir kiekvieną galimą Komisijos klaidą, taip atsisakydamas atlikti bendrą šios institucijos veiksmų vertinimą. Būtent remdamasis tokiomis atskiromis analizėmis Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad nebuvo padaryta akivaizdžios vertinimo klaidos, nors, jeigu būtų kumuliatyviai atsižvelgęs į minėtas klaidas, būtų pripažinęs, kad tokia akivaizdi klaida buvo padaryta, nes įvairūs *Gazprom* įsipareigojimų elementai nebuvo nei pavieniai, nei neturintys poveikio vieni kitiems. Iš tiesų *Gazprom* įsipareigojimai dėl kainų nustatymo veiksmų ir teritorinių apribojimų yra sudėtingi mechanizmai, kuriuos sudaro tarpusavyje labai susiję elementai.

105 Toks klaidingas akivaizdžios vertinimo klaidos nustatymo kriterijų taikymas, be kita ko, pasireiškė Bendrajam Teismui vertinant Komisijos atliktą prieštaravimų *Yamal* atsisakymą.

106 Bet kuriuo atveju Bendrasis Teismas taip pat turėjo panaikinti ginčijamą sprendimą, nes juo nebuvo išspręstos visos Komisijos iškeltos konkurencijos problemos.

107 Komisija ginčija šiuos argumentus.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

108 Pirma, argumentus, susijusius su prieštaravimų *Yamal* atsisakymu ir tuo, kad nebuvo išspręstos visos Komisijos iškeltos pirminės problemos, įskaitant šiuos prieštaravimus, reikia atmesti darant nuorodą į šio sprendimo 57 ir 64 punktus.

109 Antra, apeliantė, prašanti panaikinti Komisijos pagal Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnį priimtą sprendimą, turi įrodyti, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą. Nagrinėjamu atveju *Orlen* tik pateikia abstrakčius argumentus, grindžiamus klaidų kumuliacijos idėja, tačiau neįrodo jų konkrečios svarbos. Šiuo klausimu Komisija pažymi, jog *Orlen* Bendrajame Teisme taip pat netvirtino, kad turėjo būti atliktas bendras visų klaidų, dėl kurių priekaištaujama Komisijai, vertinimas. Iš tiesų iš skundžiamo sprendimo 398 punkto matyti, kad tik *Overgas* pateikė tokį argumentą, kurį Bendrasis Teismas teisingai išnagrinėjo ir atmetė.

110 Trečia, priešingai, nei tvirtina *Orlen*, nei iš ginčijamo sprendimo, nei iš skundžiamo sprendimo nematyti, kad Komisija ar Bendrasis Teismas būtų atsisakę atlikti bendrą *Gazprom* prisiimtų įsipareigojimų analizę.

111 Taigi, kiek tai susiję su Komisija, bendrą požiūrį, kurio ji laikėsi nagrinėdama įsipareigojimus, parodo ginčijamo sprendimo 160–164 konstatuojamosios dalys. Šiuo klausimu pažymėtina, jog to, kad ši institucija nusprendė atskirai apibūdinti kiekvieno įsipareigojimo proporcingumą jos nurodytoms problemoms, negali pakakti, kad būtų suabejota šiuo bendru požiūriu.

112 Kiek tai susiję su Bendruoju Teismu, iš skundžiamo sprendimo 195–202 ir 310–319 punktų matyti, kad Bendrasis Teismas atliko tiek įsipareigojimų dėl kainų nustatymo veiksmų, tiek įsipareigojimų, susijusių su teritoriniais apribojimais, bendrą vertinimą. Skundžiamo sprendimo 398 punktas, jau minėtas šio sprendimo 109 punkte, yra dar vienas bendro vertinimo, siekiant nustatyti, ar buvo padaryta akivaizdi vertinimo klaida, pavyzdys.

113 Ketvirta, reikia atmesti *Orlen* teiginį, jog Bendrasis Teismas turėjo konstatuoti, kad nagrinėjamu atveju Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą dėl to, kad susikaupė jos padarytos paprastos klaidos. Taip galėtų būti tik tuo atveju, jei Bendrasis Teismas būtų konstatavęs bent vieno iš Komisijos patvirtintų įsipareigojimų netinkamumą, dėl kurio būtų galima ginčyti ir kitus įsipareigojimus, ir jei būtų įrodyta, kad jie yra tarpusavyje susiję. Vis dėlto taip nėra.

114 Nors atlikdamas įsipareigojimų dėl pristatymo vietų tinkamumo analizę Bendrasis Teismas iš tikrųjų nustatė tam tikrus pažeidimus, darančius poveikį Komisijai vertinant šiuos įsipareigojimus, jis nekonstatavo, kad šie pažeidimai gali turėti kokios nors įtakos šių įsipareigojimų veiksmingumui. Kaip išvados 96 punkte pažymėjo generalinis advokatas, Bendrasis Teismas kritikavo Komisijos vertinimą veikiau dėl metodologinio požiūrio, kurio ji laikėsi atlikdama analizę, o ne dėl įsipareigojimų nepakankamumo.

115 Taip pat reikia priminti, kad, kaip pažymėta šio sprendimo 48 punkte, akivaizdžios vertinimo klaidos buvimas negali būti tapatinamas su paprastu Komisijos pažeidimu ar veiksmų nesiėmimu, nes turi būti pasiekta tam tikra sunkumo riba, leidžianti suabejoti Komisijos atliktos analizės pagrįstumu.

116 Vadinasi, trečiojo pagrindo pirma dalis turi būti atmesta.

b) Dėl trečiojo pagrindo antros dalies

1) Šalių argumentai

117 Trečiojo pagrindo antroje dalyje, grindžiamoje tuo, kad analizuojant *Gazprom* įsipareigojimus sudarančių įvairių elementų tinkamumą nebuvo atsižvelgta į jų perspektyvinį pobūdį, *Orlen* tvirtina, kad pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją, kiek tai susiję su įsipareigojimais, kuriais siekiama pašalinti konkurencijos problemas (t. y. nutraukti Komisijos išankstiniame vertinime nustatytus antikonkurencinius veiksmus, atkurti konkurenciją rinkoje ir išvengti pažeidimų pasikartojimo), Komisija turi ypač atsargiai nagrinėti prielaidas, numatančias neigiamus situacijos pokyčius. Tokiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas privalo patikrinti, ar Komisija teisingai atliko šią analizę, remdamasi tiek „taikytina istorine patirtimi“, tiek „visų sąlygų, kurios turi būti įvykdytos kumuliatyviai, tenkinimo tikimybės patikrinimu“.

118 Šiuo atveju įsipareigojimo įtraukti nuostatą dėl kainų peržiūros tinkamumo analizė atsižvelgiant tik į ginčijamo sprendimo priėmimo dieną rinkoje buvusią padėtį, visiškai nepaisant perspektyvinio elemento, yra pirmasis Bendrojo Teismo padarytos klaidos pavyzdys.

119 Antrasis pavyzdys, kad Bendrasis Teismas nekontroliavo, ar Komisija atliko pakankamą perspektyvinę analizę, yra tai, kad nebuvo patikrintas kumuliacinių sąlygų, kurios turi būti įvykdytos, kad būtų pasiektas ginčijamo sprendimo 135 punkte nurodytas įsipareigojimo dėl kainų tikslas užtikrinti *Gazprom* klientams aiškią sutartinę teisę, garantuojančią, kad jų dujų kainos ateityje išliks sąžiningos ir konkurencingos, skaičius.

120 Taigi Bendrasis Teismas klaidingai įvertino reikšmingas faktines aplinkybes, kuriomis grindžiama jo analizė, ir kiekviena iš minėtų klaidų turėjo tiesioginę įtaką ginčijamam sprendimui.

121 Komisija ginčija šiuos argumentus.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

122 *Orlen* teiginius paneigia tiek ginčijamo sprendimo, tiek skundžiamo sprendimo turinys.

123 Taigi, priešingai, nei tvirtina *Orlen*, Komisija ir Bendrasis Teismas aiškiai atsižvelgė į galimą būsimą rinkos raidą, kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 158 punkto, todėl to sprendimo 155 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, jog pakanka, kad į galutinius įsipareigojimus būtų įtraukta nuostata dėl kainų peržiūros, o ne nedelsiant pakeistos kainų nustatymo formulės.

124 *Orlen* klaidingai aiškina pastarąjį skundžiamo sprendimo punktą, kai tvirtina, kad Bendrasis Teismas *Gazprom* pasiūlytos nuostatos dėl kainų peržiūros tinkamumą vertino tik atsižvelgdamas į ginčijamo sprendimo priėmimo metu buvusią padėtį rinkoje. Jame Bendrasis Teismas tik patvirtino, kad atlikdama vertinimą Komisija taip pat teisingai atsižvelgė į padėtį

rinkoje, buvusią to sprendimo priėmimo metu. Be to, iš skundžiamo sprendimo 156–158 punktų aiškiai matyti, kad Bendrasis Teismas iš tikrųjų patikrino Komisijos perspektyvinio vertinimo tikslumą. Šiuo klausimu pažymėtina, jog aplinkybę, kad priimant ginčijamą sprendimą kainos buvo konkurencingos, reikia vertinti atsižvelgiant į tai, kad *Gazprom* buvo suteiktas dešimties savaičių terminas pakeisti visas sutartis ir į jas įtraukti nuostatą dėl kainų peržiūros.

125 Be to, Bendrasis Teismas taip pat pakankamai įvertino būdą, kuriuo, taikant nuostatas dėl kainų peržiūros, įtrauktas vykdant įsipareigojimus, buvo galima išvengti situacijos, kai kainos buvo pernelyg didelės, pasikartojimo.

126 Vadinasi, reikia atmesti trečiojo pagrindo antrą dalį, taigi ir šį pagrindą.

6. Dėl ketvirtojo pagrindo

127 Ketvirtasis pagrindas grindžiamas Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio 2 dalies pažeidimu.

128 Šį apeliacinio skundo pagrindą sudaro dvi dalys.

a) Dėl ketvirtojo pagrindo pirmos dalies

1) Šalių argumentai

129 Ketvirtojo pagrindo pirmoje dalyje *Orlen* tvirtina, kad Bendrasis Teismas Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio 2 dalyje numatytą galimybę atnaujinti procedūrą grindė įsipareigojimo, kurio turinį jis išaiškino remdamasis ginčijamo sprendimo motyvais, o ne jo rezoliucine dalimi, pažeidimu.

130 Iš šio 9 straipsnio 2 dalies b punkto aiškiai matyti, kad tuo atveju, kai atitinkama įmonė nevykdo įsipareigojimų, kuriuos patvirtino Komisija, ši institucija turi teisę atnaujinti procedūrą. Taigi labai svarbu nedviprasmiškai nustatyti aptariamo įsipareigojimo turinį.

131 Šiuo klausimu pažymėtina, kad aiškinant ginčijamo sprendimo rezoliucinę dalį reikia ne papildyti šioje rezoliucinėje dalyje išdėstytų įsipareigojimų turinį, kaip padarė Bendrasis Teismas, bet juos išaiškinti, be kita ko, jei kyla abejonių dėl pažodinio šios rezoliucinės dalies aiškinimo. Tai patvirtina jurisprudencija, pagal kurią iš esmės ieškinys turi būti pareikštas dėl teisės akto rezoliucinės dalies, o ne dėl jo motyvų, nebent jų turinys turi įtakos šio akto rezoliucinėje dalyje išdėstyto sprendimo esmei arba yra būtinas jo pagrindas.

132 Bendrasis Teismas ne tik aiškino įsipareigojimų dėl kainų nustatymo, kurie yra ginčijamo sprendimo rezoliucinės dalies sudedamoji dalis, turinį atsižvelgdamas į šio sprendimo motyvus, bet ir, pirma, klaidingai išplėtė šį turinį, į jį įtraukdamas elementus, kurie akivaizdžiai nenurodyti šioje rezoliucinėje dalyje, ir, antra, remdamasis taip išplėstu šiuo sprendimu, nurodė galimybę atnaujinti procedūrą, be kita ko, tuo atveju, kai arbitražo teismai nepaiso duomenų, susijusių su „kainomis platformose“, leidžiančių nustatyti peržiūrėtas kainas. Kadangi Komisija aiškiai nenurodė, kaip ji supranta įsipareigojimo neįvykdymą atsižvelgiant į procedūros atnaujinimo motyvus, remdamasis tuo Bendrasis Teismas negalėjo teisėtai pateikti argumento, patvirtinančio aptariamo įsipareigojimo tinkamumą.

133 Be to, Komisija neprivalo atnaujinti procedūros, jei *Gazprom* nesilaiko įsipareigojimų, nes šiuo klausimu ji turi plačią diskreciją. Taigi argumentas, kad Komisijos turima galimybė atnaujinti procedūrą šių įsipareigojimų nesilaikymo atveju įrodo jų tinkamumą, yra nepagrįstas.

134 Komisija ginčija šiuos argumentus.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

135 Kaip jau minėta šio sprendimo 67 punkte, vien tai, kad buvo priminta, jog dėl įsipareigojimų, jei atitinkama įmonė jų nesilaiko, gali būti atnaujinta procedūra pagal Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio 2 dalį, rodo siekį ne *ex post* papildyti šiuos įsipareigojimus, bet užtikrinti jų laikymąsi. Bendrasis Teismas taip pat nurodė galimybę atnaujinti procedūrą ir skirti baudą pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies c punktą, jeigu *Gazprom* nevykdo įsipareigojimų. Tai yra paprasčiausias priminimas, skirtas tam, kad *Gazprom* jų laikytųsi.

136 Be to, visiškai logiška, kad Bendrasis Teismas ginčijamo sprendimo rezoliucinės dalies turinį aiškino atsižvelgdamas į jo motyvus. Rėmimasis šio sprendimo motyvais siekiant pagrįsti teisingą jo rezoliucinės dalies aiškinimą yra ne teisės klaida, o įprasta aiškinimo technika. Taip Bendrasis Teismas, priešingai, nei teigia *Orlen*, ne papildė šią rezoliucinę dalį joje nenurodytais elementais, bet tik aiškino ją atsižvelgdamas į šių motyvų turinį. Kalbant konkrečiai, atsakydamas į *Orlen* teiginius Bendrasis Teismas tik paaiškino, kaip reikia suprasti galutinių įsipareigojimų 19 punkto iv papunktyje aprašytą įsipareigojimą, neprieštaraudamas šio punkto formuluotei ir neperžengdamas jos ribų, bet pagrįstai aiškindamas šį įsipareigojimą remdamasis jo turiniu ir tikslu.

137 Taigi ketvirtojo pagrindo pirma dalis turi būti atmesta.

b) Dėl ketvirtojo pagrindo antros dalies

1) Šalių argumentai

138 Ketvirtojo pagrindo antroje dalyje *Orlen* pateikia argumentą, kad Bendrasis Teismas Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio 2 dalies a punkte numatytą galimybę atnaujinti procedūrą grindė aplinkybėmis, kuriomis ginčijamas sprendimas nebuvo grindžiamas ir kurios visiškai nesusijusios su to sprendimo dalyku.

139 Teisingas šios nuostatos aiškinimas leidžia Komisijai atnaujinti procedūrą, jei iš esmės pasikeitė kuri nors faktinė aplinkybė, kuria grindžiamas atitinkamas sprendimas. Taigi ši nuostata susijusi su faktinėmis aplinkybėmis, kurios egzistavo tuo metu, kai Komisija priėmė sprendimą, ir kurias ji dėl to išnagrinėjo. Bendrasis Teismas nepaisė šio aiškinimo, kai visų pirma jį taikė dviejų rūšių aplinkybėms.

140 Viena vertus, Bendrasis Teismas konstatavo, jog, net jei dujų ir naftos kainų konvergencija buvo trumpalaikė, bet koks konvergencijos nebuvimas ateityje reikštų, kad pasikeitė priimant ginčijamą sprendimą buvusios aplinkybės ir dėl to Komisija turėtų teisę imtis veiksmų pagal tą pačią nuostatą.

141 Kita vertus, *Orlen* teigia, kad Bendrasis Teismas taip pat nusprendė, jog reikia atsižvelgti į tai, kad priimant ginčijamą sprendimą nebuvo tam tikrų aplinkybių, kaip antai fakto, kad neveikė dujotiekis „Nord Stream 2“, *Gazprom* netaikė dujų tiekimo apribojimų ar *Gazprom* nebuvo nustačiusi naujų dujų tiekimo sąlygų, nes, jei tokie faktai atsirastų ateityje, dėl jų Komisija galėtų atnaujinti procedūrą pagal Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio 2 dalies a punktą.

142 Taigi Bendrasis Teismas nusprendė, kad būsimi neapibrėžtos apimties ir pobūdžio įvykiai, kurie dėl savo pobūdžio nėra faktinės aplinkybės, kuriomis grindžiamas ginčijamas sprendimas, pateisina tokį procedūros atnaujinimą, o tai prieštarauja teisingam šios nuostatos aiškinimui.

143 Komisija ginčija šiuos argumentus.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

144 Kaip atsiliepime į apeliacinį skundą pažymėjo Komisija, iš Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio 2 dalies a punkto matyti, kad šios institucijos patvirtinti įsipareigojimai turi prasmę tik tuo atveju, jei aplinkybės, dėl kurių jie nustatyti, iš esmės nesikeičia, o priešingu atveju procedūra turi būti atnaujinta, kad atitinkami įsipareigojimai būtų pritaikyti prie naujų aplinkybių.

145 Pirma, priešingai, nei tvirtina *Orlen*, skundžiamo sprendimo 426 punkte Bendrasis Teismas tik priminė, kad Komisija prireikus galėjo pasinaudoti šioje nuostatoje numatyta galimybe atnaujinti procedūrą, jei iš esmės pasikeitė kuri nors faktinė aplinkybė, kuria grindžiamas atitinkamas sprendimas, be kita ko, pasikeitus dujų rinkoms.

146 Antra, jis nepadarė teisės klaidos, kai aiškino minėtoje nuostatoje vartojamą žodžių junginį „jei iš esmės pasikeitė kuris nors faktas, kuriuo sprendimas buvo grindžiamas“. Kalbant konkrečiai, jis nenurodė, kad visi būsimi įvykiai, su kuriais susiję *Orlen* nuogąstavimai, visų pirma dėl dujotiekio „Nord Stream 2“, yra toks pokytis.

147 Taigi Bendrasis Teismas pernelyg neišplėtė Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio 2 dalies b punkto taikymo srities.

148 Todėl ketvirtojo pagrindo antrą dalį reikia atmesti.

149 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad reikia atmesti šį pagrindą, taigi ir visą apeliacinį skundą.

V. Dėl priešpriešinio apeliacinio skundo

150 Priešpriešiniu apeliaciniu skundu *Overgas* prašo panaikinti skundžiamą sprendimą.

A. Dėl priešpriešinio apeliacinio skundo priimtinumo

1. Šalių argumentai

151 *Gazprom* teigia, kad *Overgas* neturi suinteresuotumo pateikti priešpriešinį apeliacinį skundą. Be to, skundžiamas sprendimas jai neturi tiesioginės įtakos. Todėl šis apeliacinis skundas yra nepriimtinas.

152 Viena vertus, galutiniai įsipareigojimai nekenkia *Overgas* ekonominiams ir teisiniams interesams. Net jei ji pripažintų, kad galbūt buvo geresnių įsipareigojimų, tai neįrodytų, kad galutiniai įsipareigojimai yra žalingi šiai bendrovei.

153 Kita vertus, galutinių įsipareigojimų pripažinimas negaliojančiais nesuteiktų jokios naudos *Overgas*. Atvirkščiai, jei šie įsipareigojimai būtų buvę pripažinti negaliojančiais, neaišku, ar Komisija būtų pripažinusi privalomais griežtesnius įsipareigojimus arba ar *Gazprom* būtų pasirengusi juos prisiimti. Vien hipotetinės ir teorinės tariamai „geresnių“ įsipareigojimų buvimo galimybės nepakanka priešpriešinio apeliacinio skundo priimtinumui įrodyti.

154 Dublike *Overgas* teigia, kad priešpriešinis apeliacinis skundas yra priimtinas, nes ginčijamas sprendimas jai turi tiesioginę įtaką, kaip tai suprantama pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnio 2 dalį. Akivaizdu, kad ji yra ekonomiškai suinteresuota, kad Komisija priimtų palankesnį sprendimą, kuris apimtų veiksmingas teisines priemones. *De jure* tokio rezultato negalima pasiekti, kol ginčijamas sprendimas nepanaikintas.

155 *Orlen* taip pat prašo pripažinti priešpriešinį apeliacinį skundą priimtinu.

2. Teisingumo Teismo vertinimas

156 Pakanka konstatuoti, kad *Overgas* suinteresuotumas pateikti priešpriešinį apeliacinį skundą yra įrodytas, net jei ji veikia Bulgarijos dujų rinkoje, kuri nėra tiesioginis ginčijamu sprendimu privalomais pripažintų galutinių įsipareigojimų dalykas, nes ji buvo įstojusi į bylą šalis pirmojoje instancijoje palaikyti *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo* reikalavimų ir skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas atmetė pastarosios bendrovės ieškinį.

B. Dėl esmės

157 Grįsdama priešpriešinį apeliacinį skundą *Overgas* nurodo du pagrindus.

1. Dėl pirmojo pagrindo

a) Šalių argumentai

158 Nurodydama pirmąjį pagrindą *Overgas* tvirtina, jog Bendrasis Teismas pažeidė Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 40 straipsnio 2 dalį, siejamą su 53 straipsnio 1 dalimi, nes konstatavo, kad įstojimo į bylą paaiškinime *Overgas* nurodyti argumentai yra nepriimtini, kiek jie susiję su Bulgarijos dujų sistema.

159 Bendrasis Teismas klaidingai konstatavo, kad šie argumentai viršija ginčo dalyką. Ne Bendrasis Teismas, o tik ieškovas, t. y. šiuo atveju *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo*, turi nustatyti ginčo dalyką pareikšdamas ieškinį dėl panaikinimo. *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo* plačiai apibrėžė ginčo dalyką, be kita ko, kiek tai susiję su teritoriniais apribojimais. Todėl jis apima su Bulgarija susijusius įsipareigojimus. Be to, Bendrojo Teismo pateiktas *Polskie Górnictwo Naftowe* požiūrio aiškinimas, visų pirma kiek tai susiję su galimais ginčo dalyko apribojimais, yra iš dalies prieštaringas, iš esmės dviprasmiškas ir apskritai nesuderinamas su aiškia *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo* pozicija, išdėstyta jos ieškinyje.

160 Grįsdama šią analizę *Overgas* teigia, kad *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo* pirmojoje instancijoje pateikti pagrindai buvo susiję su tam tikromis ginčijamo sprendimo tekste nurodytomis problemomis ir klaidomis, dėl kurių Lenkijos rinka, su kuria pastaroji bendrovė buvo geriau susipažinusi, buvo tik vienas iš pavyzdžių, tačiau tai nereiškia, kad Bulgarijos rinka neįtraukta į ginčo dalyką.

161 *Orlen* mano, kad reikia patenkinti pirmąjį pagrindą ir *Overgas* reikalavimą panaikinti visą skundžiamą sprendimą.

162 Komisija prašo atmesti pirmąjį pagrindą.

b) Teisingumo Teismo vertinimas

163 Pirmiausia reikia priminti, jog pagal įsipareigojimą, susijusį su Bulgarija, *Gazprom* įsipareigojo pakeisti dujų tiekimo ir perdavimo sutartis, kad būtų pašalintos Bulgarijos perdavimo sistemos operatorei kylančios sutartinės kliūtys ir taip būtų užtikrinta šios sistemos atitiktis Sąjungos antrinės teisės reikalavimams. Šie reikalavimai, be kita ko, susiję su įleidimo ir išleidimo sistemos įgyvendinimu, susitarimų dėl jungiamųjų dujotiekių sudarymu tarp įvairių šalių sistemų operatorių ir dujų kiekio paskirstymo keliems sistemos naudotojams sujungimo taškuose taisyklėmis. Minėti reikalavimai palengvina tarpvalstybinę prekybą dujomis, skatina konkurenciją ir užtikrina vidaus rinkos integraciją.

164 Be to, Bendrajame Teisme pareikštame ieškinyje *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo* tik vieną kartą paminėjo įsipareigojimą dėl Bulgarijos ir nepateikė jokio pagrindo, susijusio su šio įsipareigojimo tinkamumu. Atvirkščiai, ji teigė, kad *Gazprom* dėl kitų VREV dujų rinkų, įskaitant Lenkiją, turėjo pasiūlyti įsipareigojimą, panašų į įsipareigojimą dėl Bulgarijos, o Komisija turėjo jį pripažinti privalomu. Taigi nekyla abejonių, kad pastarasis įsipareigojimas viršijo Bendrojo Teismo nagrinėto ginčo dalyką.

165 Galiausiai skundžiamo sprendimo 409 punkte Bendrasis Teismas, žinoma, atsakė į *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo* pagrindą, susijusį su įsipareigojimų dėl teritorinių apribojimų, vertinamų apskritai, netinkamumu, ir šiuo klausimu konstatavo, kad Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos. Vis dėlto savo vertinime Bendrasis Teismas atsižvelgė į tai, kad *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo* visiškai neginčijo su Bulgarija susijusio įsipareigojimo tinkamumo.

166 Taigi nustatyta, kad su Bulgarija susijęs įsipareigojimas nepatenka į Bendrajame Teisme pareikštame ieškinyje apibrėžtą ginčo dalyką, todėl tas teismas teisingai nusprendė, jog įstojimo į bylą paaiškinime *Overgas* nurodyti argumentai yra nepriimtini, kiek jie susiję su Bulgarijos dujų sistema.

167 Taigi reikia atmesti pirmąjį pagrindą.

2. Dėl antrojo pagrindo

a) Šalių argumentai

168 Nurodydama antrąjį pagrindą *Overgas* tvirtina, kad Bendrasis Teismas pažeidė pareigą motyvuoti, jam tenkančią pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 36 straipsnį, siejamą su jo 53 straipsnio 1 dalimi.

169 Kalbant konkrečiai, Bendrasis Teismas nenurodė nei to, kaip turėjo būti apskaičiuoti keturi veiksniai, ribojantys įsipareigojimų dėl pristatymo vietų taikymo sritį, ar kaip reikėjo įvertinti šių keturių veiksnių kumuliacinį poveikį, nei atskaitos taško, kuriuo remiantis padaryta išvada, kad net ir dėl šio kumuliacinio poveikio Komisija, patvirtindama šiuos įsipareigojimus, nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos. Bendrasis Teismas nepateikė jokio paaiškinimo dėl metodo, kurį taikė šiuo atžvilgiu, ar juo labiau dėl jo taikymo šios bylos aplinkybėms.

170 *Orlen* nepareiškė pozicijos dėl antrojo pagrindo. Komisija mano, kad jis nepriimtinas, nes yra pernelyg netikslus.

b) Teisingumo Teismo vertinimas

171 Reikia priminti, jog Bendrajam Teismui tenkanti pareiga motyvuoti jį įpareigoja tik aiškiai ir nedviprasmiškai išdėstyti argumentus, kuriais rėmėsi, kad suinteresuotieji asmenys galėtų suprasti priimtą sprendimą pagrindžiančias priežastis, o Teisingumo Teismas – vykdyti teisminę kontrolę (2017 m. liepos 26 d. Sprendimo *Staatliche Porzellan-Manufaktur Meissen / EUIPO*, C-471/16 P, EU:C:2017:602, 28 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija), bet ne nurodyti motyvus, kuriais būtų išsamiai atsakyta į visus bylos šalių pateiktus argumentus (šiuo klausimu žr. 2021 m. kovo 4 d. Sprendimo *Liaño Reig / CRU*, C-947/19 P, EU:C:2021:172, 27 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

172 Nagrinėjamu atveju, be kita ko, iš šio sprendimo 77 ir 114 punktų matyti, kad Bendrasis Teismas patikrino ir motyvavo Komisijos atlikto įsipareigojimų dėl pristatymo vietų vertinimo analizę. Tai, kad atitinkamos skundžiamo sprendimo dalys nėra tokios išsamios, kaip norėtų *Overgas*, neleidžia daryti išvados, jog Bendrasis Teismas šiuo klausimu nepakankamai motyvavo tą sprendimą.

173 Taigi reikia atmesti antrąjį pagrindą, todėl ir visą priešpriešinį apeliacinį skundą.

VI. Dėl bylinėjimosi išlaidų

174 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas.

175 Pagal šio reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliaciniame procese pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

176 Kadangi šiuo atveju *Orlen* pralaimėjo bylą, kiek tai susiję su apeliaciniu skundu, ji turi padengti savo bylinėjimosi išlaidas ir iš jos priteisiamos Komisijos bei *Gazprom* šiame apeliaciniame procese patirtos bylinėjimosi išlaidos pagal pastarųjų pateiktus reikalavimus. Kadangi *Overgas*

priešpriešinis apeliacinis skundas buvo atmestas, ji turi padengti savo bylinėjimosi išlaidas ir iš jos priteisiamos Komisijos bei *Gazprom* nagrinėjant šį priešpriešinį apeliacinį skundą patirtos bylinėjimosi išlaidos pagal pastarųjų pateiktus reikalavimus.

177 Be to, Teisingumo Teismo procedūros reglamento 140 straipsnio 1 dalyje, taip pat taikomoje apeliaciniame procese pagal šio reglamento 184 straipsnio 1 dalį, nustatyta, kad į bylą įstojusios valstybės narės ir institucijos padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Taigi Lenkijos Respublika, įstojusi į bylą šalis pirmojoje instancijoje, padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **Atmesti apeliacinį skundą ir priešpriešinį apeliacinį skundą.**

2. ***Orlen S.A.*** **padengia savo bylinėjimosi išlaidas ir iš jos priteisiamos Europos Komisijos,** ***Gazprom PJSC*** **ir** ***Gazprom export LLC*** **apeliaciniame procese patirtos bylinėjimosi išlaidos.**

3. ***Overgas Inc.*** **padengia savo bylinėjimosi išlaidas ir iš jos priteisiamos Europos Komisijos,** ***Gazprom PJSC*** **ir** ***Gazprom export LLC*** **bylinėjimosi išlaidos, patirtos nagrinėjant priešpriešinį apeliacinį skundą.**

4. **Lenkijos Respublika padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.